

Príručka o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním v krízových a núdzových situáciách

Hlavné záväzky štátov podľa Lanzarotského
dohovoru o ochrane detí pred sexuálnym
vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Príručka o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním v krízových a núdzových situáciách

Hlavné záväzky štátov podľa Lanzarotského
dohovoru o ochrane detí pred sexuálnym
vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním

Vypracoval Sekretariát Lanzarotského výboru

Reprodukcia výňatkov (najviac 500 slov) je povolená na iné ako komerčné účely pod podmienkou, že je zachovaná celistvosť textu, výňatok nie je použitý mimo kontextu, nepodáva neúplné informácie alebo iným spôsobom neuvádza čitateľa do omylu v súvislosti s povahou, rozsahom pôsobnosti alebo obsahom textu.

Zdrojový text musí byť vždy uvedený ako „© Council of Europe, rok vydania“. Všetky ďalšie žiadosti týkajúce sa reprodukcie alebo prekladu tohto dokumentu alebo jeho časti majú byť adresované na Riaditeľstvo pre komunikáciu Rady Európy

Directorate of Communications
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
alebo publishing@coe.int

Všetka ďalšia korešpondencia týkajúca sa tohto dokumentu má byť adresovaná na Generálne riaditeľstvo pre demokraciu a ľudskú dôstojnosť Rady Európy
F-67075 Strasbourg Cedex
E-mail:

lanzarote.committee@coe.int

Obálka a grafická úprava:
Oddelenie tvorby dokumentov
a publikácií (SPDP),
Rada Európy

Táto publikácia neprešla redakčnou úpravou Editorskeho oddelenia SPDP na opravu typografických a gramatických chýb

Fotografie: ©Shutterstock

© Rada Európy, september 2022
Vytlačené v Rade Európy

Obsah

VŠEOBECNÝ KONTEXT	5
CIELE	9
ZÁSADY A DEFINÍCIE	11
PREDCHÁDZANIE SEXUÁLNEMU VYKORISŤOVANIU A SEXUÁLNEMU ZNEUŽÍVANIU DETÍ V KRÍZOVÝCH A NÚDZOVÝCH SITUÁCIÁCH	13
Čo hovorí Lanzarotský dohovor	13
Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí	14
Aké opatrenia sa môžu prijať na prevenciu	15
Relevantné sľubné postupy zavedené zmluvnými stranami Lanzarotského dohovoru	18
IDENTIFIKÁCIA A OZNAMOVANIE DETSKÝCH OBETÍ SEXUÁLNEHO VYKORISŤOVANIA A SEXUÁLNEHO ZNEUŽÍVANIA V KRÍZOVÝCH A NÚDZOVÝCH SITUÁCIÁCH	25
Čo hovorí Lanzarotský dohovor	25
Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí	27
Aké opatrenia sa môžu prijať na identifikáciu a oznamovanie	28
POSKYTOVANIE PODPORY DETSKÝM OBETIAM SEXUÁLNEHO VYKORISŤOVANIA A SEXUÁLNEHO ZNEUŽÍVANIA V KRÍZOVÝCH A NÚDZOVÝCH SITUÁCIÁCH	35
Čo hovorí Lanzarotský dohovor	35
Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí	37
Aké opatrenia sa môžu prijať na ochranu	39
TRESTNÉ STÍHANIE PÁCHATEĽOV A ZABEZPEČENIE KONANIA ZOHĽADŇUJÚCEHO POTREBY DETÍ V KRÍZOVÝCH A NÚDZOVÝCH SITUÁCIÁCH	49
Čo hovorí Lanzarotský dohovor	49
Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí	52
Aké opatrenia sa môžu prijať na trestné stíhanie páchatel'ov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí	53
PRÍLOHA Č. 1 NORMY, NÁSTROJE A MONITOROVANIE RADY EURÓPY VZŤAHUJÚCE SA NA PRÁVA DETÍ V KONTEXTE MIGRÁCIE	59

Všeobecný kontext

Vojenský útok Ruskej federácie proti Ukrajine, ktorý sa začal 24. februára 2022, vyvolal bezprecedentnú vlnu utečencov už v prvých dňoch konfliktu. Odhaduje sa, že ku koncu mája Ukrajinu opustilo takmer 7,5 milióna utečencov, z toho viac ako 90 % žien a detí.¹ Táto situácia znamená vážnu hrozbu pre život, prežitie a príležitosti rozvoja detí utekajúcich z krajiny aj tých, ktoré v nej zostávajú. Štáty susediace s Ukrajinou a ďalšie členské štáty Rady Európy prijímajú a budú naďalej prijímať deti, ktoré opustili svoje domovy a hľadajú útočisko a ochranu.

Podľa Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním ([Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse](#)), (ďalej len Lanzarotský dohovor)² prvoradou povinnosťou zmluvných strán je prijať všetky potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na zabránenie sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí, na ochranu obetí a na trestné stíhanie páchatel'ov. To znamená, že na dosiahnutie súladu s Lanzarotským dohovorom sa vnútroštátne právne predpisy, opatrenia, postupy a prostriedky musia uplatňovať aj na deti postihnuté krízovými a núdzovými situáciami.

10. marca 2022 [Lanzarotský výbor](#)³ prijal a [uverejnil Vyhlásenie](#), v ktorom vyzval na ochranu detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním ako dôsledkom vojenskej agresie Ruskej federácie proti Ukrajine, najmä na „presadzovanie práv a najlepších záujmov dieťaťa v každom čase“, a na „priятие

1. Posledný prístup 31/05/2022. Aktualizované štatistiky sú dostupné na: [Situation Ukraine Refugee Situation \(unhcr.org\)](#)
2. [The Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse](#) (Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním) (CETS č. 201) bol otvorený na podpis v Lanzarote (Španielsko) 25. októbra 2007 a účinnosť nadobudol 1. júla 2010. Dohovor, ktorý doteraz ratifikovalo 48 štátov, je najkomplexnejší medzinárodný právny nástroj venovaný ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním, ku ktorému môže pristúpiť ktorákoľvek krajina na svete.
3. [Lanzarotský výbor](#) je orgán zriadený na monitorovanie účinnej implementácie Lanzarotského dohovoru zmluvnými stranami (t.j. štátmi, ktoré ho ratifikovali/k nemu pristúpili). Tvoria ho zástupcovia zmluvných strán dohovoru, ako aj zástupcovia medzinárodných vládnych a mimovládnych organizácií aktívne bojujúcich proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.

opatrení na riešenie špecifického rizika sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, ktorému sú vystavení detskí migranti a detskí utečenci“.

V čase zostavovania tejto príručky bolo k dispozícii len málo dôkazov o počte detí, ktoré sa stali obeťami sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania v dôsledku konfliktu na Ukrajine. Všeobecne sa však uznáva, že takéto situácie samy osebe predstavujú zvýšené riziko pre deti. Aj asistentka Vysokého komisára (UNHCR) pre ochranu poukazuje na to, že „(je známe, že) riziko rodovo podmieneného násillia, obchodovania s ľuďmi, zneužívania, psychickej traumy a odlúčenia od rodiny sa v čase konfliktu a presídľovania zvyšuje, avšak vzhľadom na rodový profil tohto odlivu utečencov, a na skutočnosť, že mnohé deti utekajú samy, sa toto riziko ešte znásobuje“.⁴ Navyše pribúdajú aj obvinenia.⁵ Komisárka Rady Európy pre ľudské práva poukazuje na to, že „riziko obchodovania so ženami a deťmi bolo zdôraznené vo všetkých navštívených krajinách, a že treba posilniť úsilie na predchádzanie a boj proti obchodovaniu s ľuďmi“.⁶ Deťom bez sprievodu a ďalším zraniteľným skupinám, ako sú napríklad Rómovia,⁷ môžu hroziť aj ďalšie riziká.

Je to už druhá utečenecká kríza v členských štátoch Rady Európy v priebehu menej ako desiatich rokov. Ako sme sa poučili z utečeneckej krízy, ktorá bola dôsledkom konfliktu v Sýrii, kríza hlboko zasiahla deti, vrátane tých, ktoré

-
4. [Statement on risks of trafficking and exploitation facing refugees from Ukraine attributed to UNHCR's Assistant High Commissioner for Protection](#) (Vyhlásenie o rizikách obchodovania a vykorisťovania, ktorým čelia utečenci z Ukrajiny, pripísané Asistentke Vysokého komisára UNHCR pre ochranu), 12. apríla 2022; naposledy navštívené 25/04/2022.
 5. Prokurátor Medzinárodného trestného súdu 2. marca 2022 [oznámil](#), že urobil kroky na otvorenie vyšetrovania situácie na Ukrajine. Bližšie informácie pozri na príslušnej [webovej stránke](#)
Pre ďalšie informácie *pozri napríklad* [Ukraine: UN High Level Officials urge the swift investigation of sexual violence allegations and call for strengthened measures to protect women and girls](#) (Ukrajina: Vysoké predstaviteľky OSN naliehavo požadujú urýchlené vyšetrovanie tvrdení o sexuálnom násillí a vyzývajú na posilnenie opatrení na ochranu žien a dievčat), spoločné vyhlásenie *pani Pramilly Pattenovej, Osobitnej predstaviteľky Generálneho tajomníka OSN pre sexuálne násillie v čase konfliktu, a pani Simy Bahousovej, Výkonnej riaditeľky OSN pre ženy*.
 6. [Commissioner urges more coordinated efforts by all member states to meet the humanitarian needs and protect the human rights of people fleeing the war in Ukraine](#) (Komisárka vyzýva na lepšiu koordináciu úsillia všetkých členských štátov o zabezpečenie humanitárnych potrieb a ochranu ľudských práv ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajine), 24. marca 2022; naposledy navštívené 25/04/2022.
 7. [Let us fight discrimination and prejudices against Roma fleeing the war in Ukraine](#) (Bojujme proti diskriminácii a predsudkom voči Rómom utekajúcim pred vojnou na Ukrajine), 7. apríla 2022. Naposledy navštívené 25/04/2022.

ušli do členských štátov Rady Európy. Deti žiadajúce o azyl čelili porušovaniu základných ľudských práv, ako je právo na prístrešie a prístup k primeranej zdravotnej starostlivosti, ale aj násiliu, vrátane sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania.⁸

Na základe skúseností z [urgentného monitorovacieho kola Lanzarotského výboru o Ochrane detí postihnutých utečeneckou krízou pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním](#) a v reakcii na potreby zmluvných strán súvisiacimi s vojnou na Ukrajine a na následnú zvýšenú zraniteľnosť detí voči sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu sa Sekretariát Lanzarotského výboru podujal vypracovať príručku na usmernenie odborníkov z praxe a tvorcov politik v prijímajúcich, tranzitných a cieľových krajinách s cieľom lepšej prevencie a ochrany detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním. Hoci príručka bola navrhnutá ako pomôcka pre orgány pracujúce na ochrane detí, ktoré ušli z Ukrajiny, zdôrazňujú sa v nej výzvy a navrhujú sa odporúčania, ktoré sú aplikovateľné aj na iné krízové a núdzové situácie. Príručka je doplnkom podobných aktivít iných monitorovacích orgánov Rady Európy, vrátane Usmerňujúcich pokynov na riešenie rizík obchodovania s ľuďmi súvisiacich s vojnou na Ukrajine a s následnou humanitárnou krízou ([Guidance Note on addressing the risks of trafficking in human beings related to the war in Ukraine and the ensuing humanitarian crisis](#)), ktoré nedávno prijala Skupina expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA). *Zoznam príslušných noriem, nástrojov a výsledkov monitorovania týkajúcich sa práv detí v kontexte migrácie pozri v prílohe č. 1.*

8. V roku 2017 Lanzarotský výbor vydal Osobitnú správu ([Special Report](#)) o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru chránia deti postihnuté utečeneckou krízou pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním. Správa odrážala situáciu v 41 zmluvných štátoch dohovoru. Opatrenia prijaté v nadväznosti na správu sú dostupné [tu](#)

Ciele

Príručka má tieto konkrétne ciele:

- ▶ Predstaviť prehľad noriem Lanzarotského dohovoru vzťahujúcich sa na krízové a núdzové situácie, najmä v súvislosti s právom detí na ochranu pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním;
- ▶ Poskytnúť konkrétne informácie, ktoré by vnútroštátne orgány a odborníci z praxe v prijímajúcich, tranzitných, cieľových a ďalších krajinách mali využiť na zlepšenie existujúcich alebo navrhnutie nových programov, opatrení a služieb, ak sú potrebné;
- ▶ Vyzdvihnúť sľubné postupy uplatňované v zmluvných stranách dohovoru, ktoré by sa mohli zopakovať aj v iných prostrediach.

Príručka je rozdelená na tieto štyri časti:

- ▶ Predchádzanie sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí postihnutých krízovými a núdzovými situáciami;
- ▶ Identifikácia a nahlásenie detských obetí sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania v krízových a núdzových situáciách;
- ▶ Poskytovanie podpory detským obetiam sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania v krízových a núdzových situáciách;
- ▶ Trestné stíhanie páchatelov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí v krízových a núdzových situáciách.

Každá časť obsahuje:

1. Súhrnné prehľady uplatniteľných noriem Lanzarotského dohovoru;
2. Konkrétne príklady opatrení, ktoré by zmluvné strany dohovoru mohli prijať alebo zdokonaľiť;
3. Príklady opatrení prijatých zmluvnými stranami dohovoru, ktoré výbor v rámci monitorovania identifikoval ako sľubné postupy.

Keďže Lanzarotský dohovor ratifikovali všetky členské štáty Rady Európy, ako aj Ruská federácia a Tunisko, vyžaduje sa od nich, aby dodržiavali jeho ustanovenia. Odborníci z praxe v prijímajúcich, tranzitných a cieľových krajinách možno Lanzarotský dohovor a monitorovacie odporúčania Lanzarotského výboru nepoznajú. Napriek tomu ich musia uplatňovať, pretože krajina, v ktorej pôsobia, je zmluvnou stranou Lanzarotského dohovoru.

Odborníci z praxe a vnútroštátne orgány nájdu v príručke neúplný zoznam príslušných záväzkov vyplývajúcich z Lanzarotského dohovoru tak, ako ich vykladá Lanzarotský výbor, a príklady opatrení, ktoré by mohli byť prijaté na **zamedzenie sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí, identifikáciu a nahlásenie detských obetí**, poskytovanie **podpory detským obetiam** sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, **trestné stíhanie páchateľov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí**.

Príručka je podrobnejšou verziou [Kontrolného zoznamu na ochranu detí postihnutých utečeneckou krízou pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním: Hlavné záväzky štátov podľa Lanzarotského dohovoru o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním](#), ktorá je dostupná v angličtine, francúzštine, maďarčine, poľštine, rumunčine, slovenčine a ukrajinčine.

Zásady a definície

Zásady a definície vymedzené Lanzarotským dohovorom a Lanzarotským výborom

- ▶ **„Dieťa“**: každá osoba mladšia ako 18 rokov (čl. 3 Lanzarotského dohovoru);
- ▶ **Deti „postihnuté krízovými a núdzovými situáciami“**: deti, bez ohľadu na ich právny štatút, postihnuté ozbrojenými konfliktami a terorizmom, migráciou a núteným presídlením, zdravotnými a hospodárskymi krízami, prírodnými katastrofami vrátane zmeny klímy, a akýmkoľvek inými nepredvídanými udalosťami, ktoré môžu deťom brániť využívať všetky ich ľudské práva;
- ▶ **„Deti bez sprievodu“**: deti, ktoré boli odlúčené od rodičov aj od príbuzných, a nie sú v starostlivosti dospelého osoby, ktorá je podľa zákona alebo zvyklostí za ňu zodpovedná (*Usmernenia UNHCR o formálnom určovaní najlepšieho záujmu dieťaťa*⁹);
- ▶ **„Posudzovanie veku“**¹⁰: od zmluvných štátov sa vyžaduje, aby v prípade pochybností o veku osoby priznali tejto osobe do posúdenia jej veku rovnakú ochranu a pomoc, aká sa poskytuje deťom. Preto, kým sa nepreukáže, že tieto osoby nie sú deťmi, mala by pre ne platiť zásada pochybnosti v ich prospech (čl. 11 ods. 2 Lanzarotského dohovoru);
- ▶ **„Sexuálne zneužívanie dieťaťa“**: sexuálne aktivity s dieťaťom, ktoré nedosiahlo zákonom stanovený vek na sexuálne konanie, alebo sexuálne aktivity s dieťaťom (bez ohľadu na vek dieťaťa), ak sa používa nátlak, sila alebo hrozba, zneužíva sa uznávaná pozícia dôvery, autorita alebo vplyv na dieťa, alebo osobitne zraniteľná situácia dieťaťa (čl. 18 Lanzarotského dohovoru);
- ▶ **„Sexuálne vykorisťovanie detí“**: správanie, ktoré je trestným činom páchaným na deťoch, pozostávajúce okrem iného z ich vykorisťovania formou prostitúcie, výroby a šírenia materiálov o sexuálnom zneužívaní

9. [Guidelines on Determining the Best Interests of the Child](#) (Usmernenia Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) týkajúce sa určovania najlepšieho záujmu dieťaťa), máj 2008.

10. Riadiaci výbor pre práva dieťaťa (CDENF) pripravuje Odporúčanie o ľudskoprávných zásadách a usmerneniach pre posudzovanie veku detí v kontexte migrácie, ktoré členským štátom poskytne podrobnejšie pokyny.

detí, manipulácie (grooming) alebo navádzania detí na sexuálne účely (čl. 19 až 24 Lanzarotského dohovoru);

- ▶ **„Obet“**: každé dieťa vystavené sexuálnemu vykorisťovaniu alebo sexuálnemu zneužívaniu (čl. 3 Lanzarotského dohovoru).

Predchádzanie sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí v krízových a núdzových situáciách

Čo hovorí Lanzarotský dohovor

Článok 4 – Zásady

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na predchádzanie všetkým formám sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí a na ochranu detí.

Článok 5 – Nábor, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia osôb pracujúcich s deťmi

(...)

3. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, v súlade s vnútroštátnym právom, aby zabezpečila, že podmienky prístupu k profesiám, ktorých vykonávanie predpokladá pravidelný kontakt s deťmi zaistia, že uchádzači o takéto profesie neboli odsúdení za trestný čin sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania detí.

Článok 10 – Vnútroštátne opatrenia koordinácie a spolupráce

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečila koordináciu na celoštátnej alebo miestnej úrovni medzi rôznymi inštitúciami zodpovednými za ochranu, prevenciu a boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí, predovšetkým v oblasti vzdelávania,

zdravotníctva, sociálnych služieb a orgánov presadzovania práva a justičných orgánov.

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vytvorila alebo určila:

a) (...)

b) mechanizmy pre zber údajov, alebo kontaktné body na celoštátnej alebo miestnej úrovni v spolupráci s občianskou spoločnosťou na účely pozorovania a hodnotenia javu sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí, s náležitým ohľadom na požiadavky ochrany osobných údajov.

3. Každá zmluvná strana podporí spoluprácu medzi príslušnými štátnymi orgánmi, občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom, s cieľom lepšie predchádzať a bojovať proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.

Článok 38 – Základné zásady a opatrenia pre medzinárodnú spoluprácu

1. Zmluvné strany navzájom spolupracujú, (...) v čo najširšom možnom rozsahu, na účely:

a) predchádzania a boja proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí; (...)

Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí

K sexuálnemu násiliu na deťoch môže dôjsť v ich krajine pôvodu, počas cesty, alebo po ich príchode do tranzitných alebo cieľových krajín azylu. K najväčším výzvam v tejto súvislosti patrí:

- ▶ Deti môžu niekedy čakať celé mesiace v preplnených prijímacích strediskách, v provizórnych táboroch alebo dokonca v detenčných zariadeniach, v ktorých často chýbajú primerané ochranné opatrenia, a v ktorých sa deti často stávajú obeťami sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania.
- ▶ Skutočnosť, že tieto typy zariadení často predstavujú jediné riešenie starostlivosti o deti, sťažuje prijímanie preventívnych opatrení a zvyšuje riziko, že dieťa sa stane obeťou alebo opakovanou obeťou sexuálneho zneužívania alebo sexuálneho vykorisťovania.

- ▶ Niekedy nie je zistená totožnosť dieťaťa a dieťa nie je zaregistrované, a nie je preň ustanovený opatrovník. Bez opatrovníka a bez primeranej starostlivosti môže byť vážne ohrozená ochrana detí, napríklad pred sexuálnym násilím, a zvýši sa pravdepodobnosť, že sa stanú nezvestné.
- ▶ Orgány udávajú, že majú len veľmi málo informácií o tom, čo sa stane s veľkým počtom detí, ktoré zmiznú z prijímacích zariadení. Podľa dôkazov predložených Európskou komisiou pri predchádzajúcej utečeneckej kríze zmizlo z niektorých prijímacích zariadení v EÚ 25 % až 60 % detí bez sprievodu postihnutých utečeneckou krízou.¹¹
- ▶ Deti držané v týchto zariadeniach často hovorili, že pociťujú systematický nedostatok primeraných informácií. Nevedeli napríklad, kde sa nachádzajú, kto zastupuje úradné orgány, komu môžu dôverovať, kam sa obrátiť o pomoc, alebo ako získať prístup k svojim právam.¹²
- ▶ Poskytovatelia zdravotnej a psychosociálnej podpory, opatrovníci, sociálni pracovníci, polícia, tlmočníci alebo dobrovoľníci, tí všetci obvykle hrajú svoju úlohu vo vzťahu k dieťaťu počas jeho cesty. Odborní pracovníci však často nemajú dostatočnú odbornú prípravu, aby boli spôsobilí riešiť komplexné potreby detí.
- ▶ V mnohých prípadoch sa nerobia systematické previerky odborných pracovníkov, ktorí pracujú s deťmi, takže sa môže stať, že s dotknutými deťmi pracujú aj potenciálni páchatelia.

Aké opatrenia sa môžu prijať na prevenciu

Zmluvné strany sú povinné prijať všetky potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby predišli tomu, že deti sa stanú obeťami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania. Pokiaľ ide o deti postihnuté krízovými a núdzovými situáciami, všetky opatrenia by mali byť prispôsobené špecifickým potrebám

11. Snemovňa lordov Spojeného kráľovstva, Výbor pre Európsku úniu, Podvýbor pre vnútorné veci, *Unaccompanied minors in the EU – Evidence Volume* (Maloletí bez sprievodu v EÚ – Zväzok dôkazov), dôkazy poskytnuté Európskou komisiou, s. 183, dostupné na: <https://www.parliament.uk/documents/lords-committees/eu-sub-com-f/unaccompanied-minors-in-the-eu/Unaccompanied%20Minors%20Collated%20Evidence%20Volume.pdf>
12. Rada Európy: Správa z Konferencie pri okrúhlym stole, *Child-friendly Information for Children in Migration* (Poskytovanie informácií deťom v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti), 29.-30. novembra 2017, s. 5.

a charakteristikám týchto detí, ako sú jazyk, vek, vyspelosť, kultúra alebo iné. Mohli by byť prijaté nasledujúce alebo aj iné opatrenia, ak sú vhodné a potrebné:

1. Poskytnúť primerané **zariadenia/možnosti kvalitného ubytovania** všetkým dotknutým deťom, aby sa pomohlo eliminovať riziká sexuálneho zneužívania, s dôrazom na:
 - ▶ lepšie osvetlenie a vhodnosť priestorov pre deti.¹³
 - ▶ oddelenie detí bez sprievodu od dospelých.
 - ▶ oddelenie slobodných žien a ich detí od mužov, s ktorými nie sú v príbuzenskom vzťahu.
 - ▶ umiestnenie osobitne zraniteľných detí a detí, u ktorých hrozí nezvestnosť, oddelene od ostatných, vrátane možnosti uzamykať všetky miestnosti a viditeľne umiestneného čísla tiesňového volania.
2. Vypracovať **protokoly** o súčinnosti orgánov pre azyl a migráciu, orgánov na presadzovanie práva, súdnych orgánov a orgánov na ochranu detí s cieľom **zabrániť nezvestnosti detí**.¹⁴
3. **Ustanoviť vyškolených a kvalifikovaných opatrovníkov** pre všetky deti bez sprievodu.
4. Zabezpečiť **opatrenia na urýchlené zlúčenie rodín**.
5. **Ukončiť umiestňovanie detí do detenčných zariadení**.
6. Navrhnuť **informačné, poradenské a iné aktivity na zvýšenie povedomia, zamerané na deti, s cieľom pomôcť zabrániť sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu**. Informácie a rady pre deti by mali byť:
 - ▶ prispôbené veku a vyspelosti detí;
 - ▶ poskytované v jazyku, ktorému deti rozumejú;
 - ▶ rodovo a kultúrne citlivé;
 - ▶ užitočným preventívnym opatrením je poskytnutie tlačených neverbálnych materiálov deťom ihneď pri príchode;
 - ▶ ak je to možné, relevantné informácie a nástroje by sa mali navrhovať v spolupráci so skupinami detí a mladistvých.

13. Rada Európy: Výbor ministrov: [Thematic Report on migrant and refugee children. Prepared by the Special Representative of the Secretary General on migration and refugees](#) (Tematická správa o detských migrantoch a utečencoch). Vypracovala Osobitná zástupkyňa Generálneho tajomníka pre migráciu a utečencov), 10. marca 2017. SG/Inf(2017)13.

14. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru zaviedli protokoly na riešenie otázky nezvestných detí, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 35 on cross-border missing children](#) (Správa o plnení Odporúčania 35 o cezhraničných zmiznutiach detí).

Informácie, ktoré deti potrebujú pri príchode

Deti by sa mohli cítiť zahltené, keby dostali príliš veľa informácií. Je dôležité identifikovať, ktoré kľúčové informácie sa musia dieťaťu poskytnúť ihneď po príchode, a informácie, ktoré môže dieťa dostať až po splnení jeho základných potrieb.

Uistite sa, že dieťa rozumie:

- ▶ že má právo nebyť vrátené: chrániť pred vrátením by mal byť každý. V prípade detí to znamená, že kým sa individuálne neposúdi ich najlepší záujem, nemali by byť poslané do inej krajiny.
- ▶ že má právo na život bez násillia: nikto ho nesmie biť ani mu ubližovať, a keby sa tak stalo, bolo by to nezákonné, dieťa by mohlo požiadať o pomoc a páchatelia by mali byť potrestaní.
- ▶ že má právo na splnenie jeho základných potrieb.
- ▶ že má nárok na osobitnú ochranu, ako je napríklad ustanovenie opatrovníka, prístup k ubytovaniu a vzdelávaniu primeranému jeho veku.
- ▶ kam bude premiestnené: do prijímacieho strediska alebo do iného štátu (napríklad na základe dohody o premiestnení alebo v rámci konania o zlúčení rodiny).
- ▶ že by sa malo urýchlene prihlásiť verejnému orgánu, aby bolo zaregistrované ako dieťa a vyšlo sa tomu, že bude považované za dospelého: osobitne dôležitú úlohu môžu zohrávať príslušníci hraničnej polície tým, že deťom poskytnú informácie o ich špecifických právach a ochrane.
- ▶ prečo sa mu odoberajú odtlačky prstov, a čo sa ďalej stane s týmito údajmi: vysvetlite dieťaťu, že odtlačky prstov sú súčasťou postupu identifikácie, a že nie sú trestom ani obmedzením.
- ▶ aké postupy budú použité, a aké dôsledky bude mať jeho registrácia ako dieťaťa alebo ako dospelého, vrátane predbežných informácií o zlúčení rodiny, o vnútroštátnom konaní o premiestnení v rámci štátu alebo o európskom konaní o premiestnení.

Ďalšie praktické informácie pre odborných pracovníkov sú k dispozícii v príručke Rady Európy [How to convey child-friendly information to children in migration: A Handbook for frontline professionals](#) (Ako poskytovať informácie deťom v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti: Príručka pre odborných pracovníkov v prvej línii) (2018)

7. Zabezpečiť, aby **odborní pracovníci boli spôsobilí poskytovať informácie a rady deťom**, aj prostredníctvom zvyšovania ich povedomia, budovania kapacít a poskytnutia nástrojov a komunikačných materiálov, ktoré by mali distribuovať deťom.
8. **Preverovať všetky osoby, ktoré sú v kontakte s deťmi**, aby sa overilo, či neboli odsúdené za trestné činy sexuálneho vykorisťovania detí / alebo sexuálneho zneužívania. Týka sa to osôb v prvej línii, s ktorými sa deti stretnú pri príchode, a opatrovníkov, pestúnskych rodín a iných poskytovateľov starostlivosti, ktorým sú deti pridelené. Patria sem aj všetci dobrovoľníci, tlmočníci a učitelia, ktorí pracujú s deťmi. Osobám, ktoré boli odsúdené za spáchanie sexuálneho trestného činu na dieťaťu, by sa mal zamedziť prístup k odborným a dobrovoľníckym aktivitám s deťmi.

Relevantné sľubné postupy zavedené zmluvnými stranami Lanzarotského dohovoru

O poskytovaní informácií a rád deťom¹⁵

Rakúsko

Cieľom projektu „*Odvážne dievčatá – Workshopy na tému predchádzania násilium pre dievčatá a mladé ženy 2019*“, vykonávaného asociáciou „*Wendepunkt – Ženy pre ženy a deti*“, je okrem iného udržateľným spôsobom ukotviť „silný“ obraz ženy medzi dievčatami a mladými ženami a skúmať rodové stereotypy a partnerské modely. V rámci projektov „*Predchádzanie transkultúrnemu násilium a podpora zdravia*“ a „*Predchádzanie násilium v transkultúrnej triede*“ združenia „*Samara – Asociácia na predchádzanie sexuálnemu násilium*“ sa navrhujú a implementujú špecifické koncepty predchádzania násilium pre učiteľov, dievčatá a chlapcov a ich rodičov z prisťahovaleckého prostredia; financuje ich Federálne ministerstvo práce, sociálnych vecí, zdravia a ochrany spotrebiteľa.

15. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru vykonávajú aktivity na zvýšenie povedomia určené pre detských utečencov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 15 on information and advice to children](#) (Správa o plnení odporúčania 15 o poskytovaní informácií a rád deťom).

Česká republika

Zariadenie pre deti – cudzincov v Prahe, ktoré zabezpečuje inštitucionalizovanú podporu maloletým bez sprievodu, poskytuje informácie a rady týkajúce sa prevencie a ochrany pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami vo forme workshopov, na ktorých sú prezentované teoretické informácie ako aj praktické ukážky konania v rizikových situáciách. Prevencia je zameraná najmä na obchodovanie s ľuďmi, pretože deti postihnuté utečeneckou krízou by sa často mohli stať jeho obeťami. Mimovládna organizácia Detské krízové centrum pripravuje materiály na prevenciu v podobe krátkych komiksových príbehov prispôsobených veku a vypeľosti detí.

Nemecko

[Minimum Standards for the Protection of Refugees and Migrants in Refugee Accommodation Centres](#) (Minimálne normy na ochranu utečencov a migrantov v ubytovacích zariadeniach pre utečencov) boli uverejnené v kontexte Národnej iniciatívy na ochranu utečencov a migrantov, ktorí bývajú v ubytovacích zariadeniach pre utečencov. V rámci „Minimálnej normy č. 3. Vnútorne štruktúry a externá spolupráca“ sa poskytuje informácia o „Dostupnosti základného balíka kurzov a poradenských služieb“. Súčasťou týchto služieb by mali byť „kurzy a ďalšie formáty podujatí pre obyvateľov, pokrývajúce široký okruh tém – ako sú formy násilia a vykorisťovania, poradenstvo v prípade problémov s násilím a dôsledkov násilia, právne informácie, práva žien, rovnosť žien a mužov, zdravie a prístup k zdravotníckemu systému, špecializovaná psychosociálna starostlivosť, zdravie žien, nenásilné metódy výchovy detí, preventívna práca s rodičmi, nemecká kultúra a kultúry iných skupín obyvateľov, nemecký regulačný, asistenčný a sociálny systém, práva detí, činnosť a služby úradu pre starostlivosť o mládež, sexuálna a rodová rozmanitosť a práva osôb so zdravotným postihnutím; kurzy sa budú konať pravidelne a sú otvorené pre všetkých obyvateľov. Keby neboli k dispozícii, obyvateľom sa odporúča vhodné externé ponuky.“ Minimálna norma č. 3 stanovuje, že: „Informácie o právach, dôvernosti, možnostiach poradenstva a ďalšej pomoci sa musia poskytovať tak, aby boli ľahko dostupné, zrozumiteľné, primerané veku, rodovo špecifické a dostupné vo všetkých potrebných jazykoch, ako aj v jednoduchom jazyku a v piktogramoch. Pohlavne a rodovo špecifické informácie určené pre ubytovaných majú byť umiestnené na bezpečných miestach. Napríklad informácie o linkách pomoci, letáky, brožúry a adresy poradenských služieb pre ženy by mali byť umiestnené na dámskych toaletách, a primerané

informácie pre deti by mali byť dostupné v miestnostiach vyhradených pre starostlivosť o deti alebo v iných priestoroch zriadených pre deti.“ Minimálne normy sa vzťahujú na všetky deti do 18 rokov, ktoré bývajú v ubytovacích zariadeniach pre utečencov.

O výmene informácií o zvyšovaní povedomia¹⁶

Maďarsko

Na úrovni súdov sa každoročne konajú rôzne celoštátne, regionálne aj miestne vzdelávacie podujatia na výmenu informácií, zvýšenie pripravenosti a dobrú komunikáciu s deťmi. Súdny boli zastúpené aj na viacerých medzinárodných študijných návštevách a konferenciách o zavádzaní koordinovaného prístupu. Osvedčenie právnikov špecializovaných na prípady mladistvých, s dôrazom na konanie zohľadňujúce potreby detí vrátane najlepšieho záujmu dieťaťa, získalo 186 sudcov, 84 súdnych asistentov a 14 súdnych úradníkov.

Medzi príklady podujatí na výmenu informácií patria:

- ▶ 29.-31. marca 2017, študijná návšteva v Düsseldorfe (správne konanie, azyl, ochrana životného prostredia, daňové právo, sociálny súd), organizovaná spoločným výborom Severné Porýnie-Vestfálsko-Maďarsko;
- ▶ 6.-7. apríla 2017, Projekt Počítačová kriminalita – Sexuálne zneužívanie detí na internete, organizovaný Akadémiou európskeho práva;
- ▶ 28.-29. augusta 2017, 10.-14. júna a 10.-13. septembra 2018, Technika vypočúvania traumatizovaných detí – policajné vzdelávanie;
- ▶ 2.-3. novembra 2017, Azylové právo EÚ, Európska sieť justičného vzdelávania;
- ▶ 14. mája 2018, vypočúvanie detí – belgická prax, organizované Národným politickým ústredím;
- ▶ 21.-24. mája 2019, Obchodovanie s deťmi, organizované Agentúrou Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL);

16. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru vykonávajú výmenu informácií o aktivitách na zvýšenie povedomia, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 17 on exchange of information on awareness raising](#) (Správa o plnení Odporúčania 17 o výmene informácií o zvyšovaní povedomia).

- ▶ 27.-31. januára 2020, Vyšetrovanie počítačovej kriminality a vykorisťovania detí, organizované Medzinárodnou akadémiou presadzovania práva v Budapešti; protikorupčná séria, Kurz o obchodovaní s ľuďmi (11.-15. novembra 2019).

Lotyšsko

Štátna polícia implementuje odporúčania na ochranu detí – cudzincov v rámci [Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti \(EMPACT\)](#), s dôrazom na obchodovanie s ľuďmi; platforma zahŕňa aktivity vykonávané počas každoročných Spoločných akčných dní. Jednou zo subpriorít platformy EMPACT je sexuálne vykorisťovanie detí, vrátane vykorisťovania detí postihnutých utečeneckou krízou.¹⁷ Lotyšsko sa zúčastňuje aj na práci Skupiny expertov pre ohrozené deti (CAR), ktorú zriadila Rada štátov Baltského mora (CBSS). CAR spolu so sekretariátom CBSS realizuje rad relevantných medzinárodných projektov, ako sú napríklad [PROTECT: children on the move](#) a [PROMISE](#) o iniciatíve Barnahus.

Rumunsko

Smernica č. 49/2011 ustanovuje, že na úrovni každej župy a municípie Bukurešť sa má vytvoriť medzisektorový župný tím (Intersectoral County Team – ICT) na predchádzanie a boj proti násiliu na deťoch. Hlavnou úlohou tímu ICT je prevencia. ICT sa zriaďuje rozhodnutím Župnej rady a jeho členmi sú zástupcovia Generálneho riaditeľstva pre sociálnu pomoc a ochranu detí, polície, zdravotníctva, školstva, inšpektorátu práce a mimovládnych organizácií. V rokoch 2016 – 2018 tímy ICT organizovali nasledujúce podujatia na výmenu informácií o aktivitách na zvýšenie povedomia v súvislosti so sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním, s osobitným dôrazom na detské obeť násilia, vrátane detí postihnutých utečeneckou krízou:

- ▶ 2016: Nadnárodný projekt Rumunsko – Švédsko na podporu rodín a Podpora detí a mladistvých postihnutých sexuálnym násilím v Európe, vzdelávací kurz organizovaný Univerzitou v Bedfordshire, oba konané na medzinárodnej úrovni, a

17. Pozri napr. EUROPOL (2018): [Criminal networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union](#) (Kriminálne siete zapojené do obchodovania a vykorisťovania maloletých obetí v Európskej únii), Haag, október 2018, ref.č. dokumentu: 1001370.

- ▶ 2017: Sexuálne zneužívanie detí, vzdelávací kurz organizovaný Medzinárodným katolíckym výborom pre deti a organizáciou Save the Children Rumunsko, konaný na národnej úrovni.

O predchádzaní fenoménu nezvestnosti detí¹⁸

Horúca linka 116 000

Horúca linka 116 000 pre nezvestné deti funguje v 32 krajinách po celej Európe. Horúca linka poskytuje bezplatnú a nepretržitú službu pre nezvestné deti (alebo deti, ktorým hrozí nezvestnosť) a ich rodiny. Ktokoľvek, kto má do činenia s prípadom zmiznutia dieťaťa (dieťa, rovesník, priateľ, rodinný príslušník, opatrovateľ alebo učiteľ), môže zavolať na číslo 116 000, kde sa mu okamžite poskytne emocionálna, psychologická, sociálna, právna a administratívna podpora. Vo väčšine členských štátov je táto služba dostupná aj prostredníctvom rôznych textových komunikačných platforiem, ako je napríklad chatovacia služba.

Chorvátsko

Údaje o nezvestných deťoch vrátane detských migrantov sa uverejňujú [online](#). Patria k nim aj údaje o celkovej počte detí postihnutých utečeneckou krízou, či už ide o sprevádzané deti alebo deti bez sprievodu. Najmä ak sú deti umiestnené v otvorených zariadeniach, a zariadenie nahlási zmiznutie dieťaťa, každé takto nahlásené zmiznutie sa bezodkladne zaznamená do systému. Deti bez sprievodu sa považujú za kategóriu detí, u ktorých hrozí nezvestnosť, a v rámci konania o priznaní medzinárodnej ochrany v Chorvátskej republike sa im venuje osobitná pozornosť uplatňovaním práva na špeciálne prijatie a procesných záruk. Všetci žiadatelia o medzinárodnú ochranu majú právo na slobodu pohybu v Chorvátskej republike, a prípady svojvoľného opustenia prideleného ubytovania sa nahlasujú na príslušnú policajnú stanicu, ktorá urobí ďalšie kroky.

Rakúsko

Ministerstvo vnútra reaguje na fenomén cezhraničných zmiznutí detí prostredníctvom procesu Identifikácie, dokumentácie, pátrania a zlúčenia

18. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru prijali protokoly vzťahujúce sa na otázku zmiznutia detí, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 35 on cross-border missing children](#) (Správa o plnení Odporúčania 35 o cezhraničných zmiznutiach detí).

rodiny (IDTR). V kontexte utečeneckej krízy z roku 2015 bolo prijatých viacero preventívnych protokolov a postupov, ako napríklad školenie palubného personálu spoločnosti Austrian Airlines o identifikácii potenciálnych detských obetí obchodovania s ľuďmi, preprava detí vo veku 6 mesiacov až 11 rokov spoločnosťami Austrian Airlines a Aegean Airlines z Atén do Viedne za účelom ich ochrany pred prípadnými rizikami na pozemnej trase, v spolupráci s prepravnou organizáciou v Aténach, alebo organizácia kontrol na hraničnom priechode SPK Schwechat v prípade podozrenia na únos a/alebo sexuálne vykorisťovanie či zneužívanie dieťaťa.

Identifikácia a oznamovanie detských obetí sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania v krízových a núdzových situáciách

Čo hovorí Lanzarotský dohovor

O overovaní veku

Článok 11(2) – Zásady

(...)

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zaistila, že ak vek obete nemožno určiť a sú dôvody domnievať sa, že obeť je dieťa, priznajú sa jej počas overovania veku ochranné a podporné opatrenia poskytované deťom.

O sexuálnom násilí

Článok 18 – Sexuálne zneužívanie

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledovné úmyselné konanie je trestné:

a) (...)

b) sexuálne aktivity s dieťaťom, ak sa:

- ▶ používa nátlak, sila alebo hrozby; alebo

- ▶ zneužíva uznávaná pozícia dôvery, autorita alebo vplyv na dieťa vrátane rodiny; alebo
- ▶ zneužíva osobitne zraniteľná situácia dieťaťa, predovšetkým z dôvodu mentálneho alebo fyzického postihnutia alebo z dôvodu jeho odkázanosti.

O identifikácii detí ako obetí sexuálneho násillia

Článok 35 – Rozhovory s dieťaťom

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že:

- a) rozhovory s dieťaťom sa uskutočnia bez zbytočného odkladu od oznámenia skutočností príslušným orgánom,
- b) rozhovory s dieťaťom sa podľa potreby uskutočnia v priestoroch navrhnutých alebo prispôsobených pre tento účel,
- c) rozhovory s dieťaťom vykonávajú na tento účel vyškolení odborníci,
- d) rovnaké osoby, ak je to možné a vhodné, vykonajú všetky rozhovory s dieťaťom,
- e) počet rozhovorov je obmedzený v čo najväčšej miere a v nevyhnutnom rozsahu na účely trestného konania,
- f) dieťa môže sprevádzať jeho právny zástupca alebo, ak je to vhodné, dospelá osoba, ktorú si vyberie, s výnimkou prípadov, ak bolo prijaté odôvodnené rozhodnutie voči takejto osobe, ktoré to neumožňuje.

O oznamovaní podozrenia zo sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania

Článok 12 – Oznamovanie podozrenia o sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že pravidlá dôvernosti informácií vyplývajúce z vnútroštátneho právneho poriadku pre výkon určitých povolání nevytvárajú pre odborníkov pracujúcich s deťmi prekážku možnosti oznámiť úradom zodpovedným za ochranu detí každú situáciu, v ktorej majú dostatočné dôvody domnievať sa, že dieťa je obeťou sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania.

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby povzbudila každú osobu, ktorá vie alebo má podozrenie, v dobrej viere, o sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní detí, aby oznámila tieto skutočnosti príslušným úradom.

O zbere údajov

Článok 10 – Vnútroštátne opatrenia koordinácie a spolupráce

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečila koordináciu na celoštátnej alebo miestnej úrovni medzi rôznymi inštitúciami zodpovednými za ochranu, prevenciu a boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí, predovšetkým v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, sociálnych služieb a orgánov presadzovania práva a justičných orgánov.

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vytvorila alebo určila:

a) (...)b) mechanizmy pre zber údajov, alebo kontaktné body na celoštátnej alebo miestnej úrovni v spolupráci s občianskou spoločnosťou na účely pozorovania a hodnotenia javu sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí, s náležitým ohľadom na požiadavky ochrany osobných údajov.

Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí

Identifikácia a oznamovanie detských obetí sexuálneho vykorisťovania a/alebo sexuálneho zneužívania má kľúčový význam pre zabezpečenie ochrany detí a urýchlené poskytnutie potrebnej podpory. S touto úlohou sa však spájajú aj viaceré výzvy pre zmluvné strany, najmä v krízových a núdzových situáciách, ako sú tieto:

- ▶ V celej Európe je identifikácia a registrácia detí postihnutých krízovými a núdzovými situáciami často neúplná a nepresná. V niektorých prípadoch je osoby možné uznať ako deti až na základe posúdenia veku, a preto sa môže stať, že do ukončenia postupu posudzovania veku sa s nimi zaobchádza ako s dospelými. Preto hrozí, že budú umiestnené do prijímacích zariadení len pre dospelých.
- ▶ Skutočnosť, že k sexuálnemu vykorisťovaniu a/alebo sexuálnemu zneužívaniu môže dôjsť pred príchodom dieťaťa alebo po jeho príchode

do cieľovej destinácie, sťažuje schopnosť orgánov zaručiť efektívnu a rýchlu identifikáciu skutočných a potenciálnych detských obetí.

- ▶ Deti sa s nejakým druhom traumy obvykle stretli už vo svojej krajine pôvodu. Ak túto traumou ešte zhorší sexuálne násilie spáchané na nich počas cesty, pre deti bude ešte ťažšie odhaliť ich zneužívanie orgánom, ktoré nie vždy hovoria rovnakým jazykom alebo nepochádzajú z rovnakého kultúrneho prostredia ako ony, a s ktorými preto nemajú vzťah založený na dôvere.
- ▶ Pri predchádzajúcej utečeneckej kríze, ktorá výrazne zasiahla európsky kontinent, bol zaznamenaný len malý počet prípadov sexuálneho vykorisťovania a/alebo sexuálneho zneužívania, čo svedčí o nedostatku kapacít alebo absencii vhodného mechanizmu identifikácie, ako aj o absencii systematického a špecializovaného zberu údajov.
- ▶ Bez zaznamenaných údajov o identifikácii detských obetí nie je možné aktivovať preventívne a ochranné opatrenia, alebo pri prechode dieťaťa z jednej krajiny do druhej tieto opatrenia okamžite strácajú účinnosť.

Aké opatrenia sa môžu prijať na identifikáciu a oznamovanie

Zmluvné strany sú povinné prijať všetky potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na identifikáciu a oznamovanie detí, ktoré mohli byť obeťami sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania. Mohli by prijať nasledujúce alebo aj iné opatrenia, podľa vhodnosti a potreby:¹⁹

1. **Registrácia detí** vstupujúcich do krajiny alebo presúvajúcich sa medzi krajinami.²⁰
2. **Zavedenie primeraných postupov posudzovania veku.** Ak existujú pochybnosti o veku dieťaťa, prvotný predpoklad by mal byť, že ide o dieťa, a počas posudzovania veku by sa mu mali priznať všetky ochranné opatrenia poskytované deťom.
3. **Prijať usmernenia a protokoly na identifikáciu obetí sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania a zabezpečiť ich používanie všetkými zodpovednými orgánmi.**

19. Podrobnejšie pokyny, normy a nástroje pozri v prílohe č. 1.

20. Pre podrobnejšie usmernenie k registrácii a bezpečným migračným trasám pozri [Guidance Note on addressing the risks of trafficking in human beings related to the war in Ukraine and the ensuing humanitarian crisis](#) (Usmerňujúci pokyn k riešeniu rizík obchodovania s ľuďmi v súvislosti s vojnou na Ukrajine a následnou humanitárnou krízou), s. 3.

4. **Pri prvých rozhovoroch** so všetkými deťmi žiadajúcimi o azyl by sa mala venovať osobitná pozornosť tomu, či dieťa nie je obeťou alebo potenciálnou obeťou sexuálneho vykorisťovania a/alebo sexuálneho zneužívania. Aby boli deti povzbudené odhaliť akékoľvek zneužívanie, odborní pracovníci musia pri poskytovaní rád, vedení rozhovorov a oznamovaní používať metódy, ktoré sú citlivé voči deťom, bezpečné a známe všetkým deťom v tranzite. Ak sa pre ne vytvorí bezpečné a dôveryhodné prostredie, deti budú väčšmi ochotné prekonať svoje prípadné zaujaté predstavy týkajúce sa dôsledkov ich odhalení, a teda aj ochotnejšie oznámiť ich zneužívanie.
5. **Informovať deti o ich práve na ochranu pred sexuálnym zneužívaním a sexuálnym vykorisťovaním**, ihneď po príchode a podľa potreby, spôsobom prispôsobeným ich veku, vyspelosti a rodu a v jazyku, ktorému rozumejú.

Dánsko

Ak sa maloletý žiadateľ o azyl bez sprievodu považuje za potenciálnu obeť obchodovania s ľuďmi, kvôli zraniteľnosti maloletého sa tento prípad čo najskôr preskúma a prijme sa rozhodnutie. Ak je maloletý formálne považovaný za obeť obchodovania s ľuďmi, dostane o tom písomné rozhodnutie od Útvaru pre azyl Dánskeho imigračného úradu (DIS). V rozhodnutí je obeť informovaná, že DIS jej môže ponúknuť prístup k širokému okruhu psychologických, právnych a sociálno-výchovných zariadení a k liečbe na podporu zdravia. Taktiež sa v ňom uvádza, že keby dieťa potrebovalo pomoc, môže sa obrátiť na pracovníkov svojho azylového centra, a keby si to želalo, mohlo by byť umiestnené v krízovom centre. Napokon je vhodné uviesť, že podľa informácie od zmluvnej strany rozhodnutie informuje o ustanovení kontaktnej osoby, ktorá bude obeti poskytovať usmernenie a podporu. Kontaktná osoba je z Dánskeho centra proti obchodovaniu s ľuďmi (CMM). Rozhodnutie, že maloletý je formálne považovaný za obeť obchodovania s ľuďmi, sa zároveň poskytne osobnému zástupcovi maloletého vymenovanému Agentúrou pre rodinné právo, aby sa zaručilo, že maloletý dostane všetky potrebné informácie a usmernenia. O rozhodnutí je informovaný aj Odbor DIS pre ubytovanie a pomoc, ktorý sa skontaktuje s CMM, a CMM následne vymenuje kontaktnú osobu. V ďalších štádiách je za rôzne iniciatívy na zabezpečenie riadnej starostlivosti o obeť zodpovedný Odbor pre ubytovanie a pomoc spolu s CMM. Základným pravidlom Dánskeho

imigračného úradu je, že pri rozhovoroch so všetkými maloletými sa vždy snaží komunikovať spôsobom, ktorý je prispôsobený osobnej situácii maloletých. V prípade, že maloletý má v dôsledku prežitej sexuálnej traumy nejaké špeciálne potreby, ktoré súvisia napríklad s rodom sociálneho pracovníka alebo tlmočníka, Dánsky imigračný úrad sa pokúsi vyhovieť týmto potrebám, ak je to vhodné.

6. **Zaviest systém oznamovania detských obetí zneužívania.**
7. **Zabezpečiť, aby všetci odborní pracovníci boli povinní oznámiť akékoľvek sexuálne vykorisťovanie alebo zneužívanie detí, a zriadiť primerané mechanizmy nahlasovania a odporúčania na ďalší postup.**
8. **Poskytnúť odbornú prípravu všetkým relevantným odborným pracovníkom** (vrátane tlmočníkov, sociálnych pracovníkov, polície a dobrovoľníkov) pracujúcim s deťmi postihnutými krízovými a núdzovými situáciami, a zabezpečiť, aby získali potrebné zručnosti a kompetencie.
9. **Odborná príprava odborných pracovníkov, ktorí pracujú v kontakte s deťmi**, by mala zahŕňať tieto témy:
 - ▶ Ako identifikovať obeť sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania;
 - ▶ Ako nahlasovať alebo ako aktivovať mechanizmy odporúčania detských obetí na vyšetrenie a/alebo na rozhovor;
 - ▶ Ako komunikovať s deťmi spôsobom priateľským k deťom;
 - ▶ Ako rozpoznať, že dieťa nie je schopné zreteľne vyjadriť konkrétnu obavu alebo zneužívanie, a ako reagovať na riziká, ktorým by dieťa mohlo byť vystavené.
10. **Zaviest primerané mechanizmy zberu údajov, vrátane ukazovateľov.** Údaje by sa mali zbierať v čo najskoršom štádiu, a mali by sa v nich rozlišovať rôzne kategórie detí (t.j. deti žiadajúce o azyl, deti bez sprievodu, deti prechádzajúce územím krajiny, vysídlené deti atď.). Mali by sa zbierať aj všetky informácie o tom, koľko z týchto detí bolo sexuálne vykorisťovaných a/alebo sexuálne zneužívaných. Mali by sa identifikovať a odstrániť prekážky zberu údajov o detských obetiach sexuálneho násillia, ako aj nemožnosť vyčleniť z týchto údajov tie, ktoré sa vzťahujú na krízové a núdzové situácie.

Relevantné sľubné postupy zavedené zmluvnými stranami Lanzarotského dohovoru

O mechanizmoch zberu údajov²¹

Bulharsko

Štátna agentúra pre utečencov (SAR) (Rada ministrov) môže na účely zberu údajov poskytnúť orgánu na ochranu detí informácie, ktoré má k dispozícii. SAR zostavuje mesačné štatistiky o počte žiadateľov o azyl, ktorí boli identifikovaní ako zraniteľní. V auguste 2018 začala SAR zhromažďovať a poskytovať osobitné štatistiky o obetiach psychického, fyzického a sexuálneho násillia.

Cyprus

Od založenia Domu detí (Barnahus) v roku 2017 sa mu postupujú všetky prípady sexuálneho zneužívania a/alebo sexuálneho vykorisťovania detí. Dom detí uchováva všetky relevantné štatistické údaje. Úrad sociálneho zabezpečenia a Dom detí spolupracujú ako partneri európskeho projektu „CAN-MDS II“ Coordinated Response to Child Abuse and Neglect via a Minimum Data Set: from planning to practice (Kordinovaná reakcia na zneužívanie a zanedbávanie detí prostredníctvom minimálneho súboru údajov: od plánovania k praxi).

Taliansko

Medzi úlohy Observatória na boj proti pedofílii a detskej pornografii založeného pri Predsedníctve Rady ministrov zákonom č. 38/2006 patrí získavanie a monitorovanie údajov a informácií týkajúcich sa aktivít všetkých orgánov štátnej a verejnej správy v oblasti prevencie a boja proti fenoménu sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania detí. Čl. 17 ods. 1-bis zákona č. 269 z 3. augusta 1998 v znení zákona č. 38 zo 6. februára 2006 oprávňuje observatórium na vytvorenie databázy s cieľom zhromažďovať všetky užitočné informácie na monitorovanie fenoménu sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania detí, s prispením údajov od ostatných ústredných orgánov štátnej a verejnej správy. V panoráme

21. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru zaviedli mechanizmy zberu údajov týkajúcich sa detských utečencov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 7 on mechanisms for data collection](#) (Správa o plnení odporúčania 7 o mechanizmoch zberu údajov).

systémov venovaných poznatkom o tejto špecifickej téme má databáza observatória jedinečné postavenie, pretože po prvýkrát sa podarilo v jedinej databáze poskytnúť informačnú ponuku údajov získaných z viacerých zdrojov. Databáza v súčasnosti obsahuje údaje, ktoré poskytuje ministerstvo vnútra, odbor justície mladistvých ministerstva spravodlivosti a taliansky štatistický úrad (ISTAT). Pokiaľ ide o celoštátne údaje o páchateloch a obetiach sexuálnych trestných činov, zhromažďované ministerstvom spravodlivosti, tieto údaje sa poskytujú v členení podľa toho, či páchatelmi alebo obeťami sú Taliani alebo cudzinci.

O využívaní údajov na koordinovaný prístup medzi zodpovednými orgánmi²²

Island

Úrady na ochranu detí na Islande plnia úlohy vo vzťahu k všetkým deťom nachádzajúcim sa v krajine, vrátane detských migrantov, ktorým ponúkajú rovnakú úroveň ochrany. Island má formálne mechanizmy na zber údajov o všetkých prípadoch súvisiacich s ochranou detí v krajine, vrátane prípadov sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania. Island v súčasnosti pracuje na ďalšom zlepšení zberu údajov prostredníctvom vývoja celoštátnej elektronickej databázy. V januári 2020 bolo na Islande zriadené špeciálne Centrum pre násilie na deťoch, ktoré zastrešuje Národná agentúra na ochranu detí. Jedným z hlavných zameraní centra bude zber údajov o všetkých formách násillia, prevencii a účinných ochranných opatreniach.

Srbsko

Úrad verejného prokurátora spolupracuje so všetkými relevantnými štátnymi orgánmi a s organizáciami občianskej spoločnosti. V rokoch 2012 a 2013 úrad podpísal memorandá o porozumení s Astrou, organizáciou bojujúcou proti všetkým formám vykorisťovania a obchodovania s ľuďmi, najmä ženami a deťmi, a s Atinou, občianskym združením bojujúcim proti obchodovaniu s ľuďmi a proti všetkým formám rodovo podmieneného násillia; memorandá sa týkajú zberu údajov a výmeny informácií o prípadoch obchodovania s

22. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru zabezpečujú koordinovaný prístup medzi zodpovednými orgánmi, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 37 on a coordinated approach between responsible agencies](#) (Správa o plnení odporúčania 37 o koordinovanom prístupe medzi zodpovednými orgánmi).

ľuďmi, práce v oblasti prevencie a presadzovania práv obetí obchodovania s ľuďmi.

Švédsko

V januári 2016 zadala švédská vláda krajským správnym radám úlohu týkajúcu sa nezvestných detí bez sprievodu. Krajské správne rady boli poverené, aby v spolupráci s ďalšími príslušnými orgánmi a subjektmi uskutočnili celoštátne mapovanie nezvestných detí bez sprievodu, a aby vláde navrhli opatrenia na predchádzanie zmiznutiu týchto detí. Krajské správne rady Švédska preto v roku 2016 uskutočnili mapovanie detí bez sprievodu, ktoré sa stali nezvestné v rokoch 2013-2016. Podľa správy [Lost in Migration – A Report on Missing Unaccompanied Minors in Sweden](#) (Stratení v procese migrácie – Správa o nezvestných maloletých bez sprievodu vo Švédsku) riziko nezvestnosti hrozilo deťom bez sprievodu najmä vo fáze ich príchodu. Výsledky a metódy boli následne rozšírené na príslušné orgány, samosprávy, krajské rady a ďalšie zainteresované subjekty. V roku 2018 bol termín na plnenie tejto úlohy krajských správnych rád predĺžený. Pred koncom roka dostal každý kraj úlohu, aby (v súčinnosti s ostatnými subjektmi) predložil postupy a usmernenia na predchádzanie a riešenie nezvestnosti detí bez sprievodu na krajskej úrovni.

Poskytovanie podpory deťom obetiam sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania v krízových a núdzových situáciách

Čo hovorí Lanzarotský dohovor

Článok 2 – Zásada nediskriminácie

Vykonávanie ustanovení tohto dohovoru zmluvnými stranami, najmä využívanie opatrení na ochranu práv obetí, sa zaručuje bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, akým je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, vierovyznanie, politický alebo iný názor, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, narodenie, sexuálna orientácia, zdravotný stav, zdravotné postihnutie alebo iné postavenie.

Článok 5 – Nábor, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia osôb pracujúcich s deťmi

(...)

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že osoby uvedené v ods. 1 [osoby, ktoré majú pravidelné kontakty s deťmi v rámci sektoru vzdelávania, zdravotníctva, sociálnej ochrany, súdnictva a presadzovania práva a v oblastiach súvisiacich so športovými, kultúrnymi a voľnočasovými aktivitami] majú primerané vedomosti o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí, o prostriedkoch ich odhaľovania a o možnosti uvedenej v čl. 12 ods. 1.

(...)

Článok 11 – Zásady

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zaistila, že ak vek obeť nemožno určiť a sú dôvody domnievať sa, že obeť je dieťa, priznajú sa jej počas overovania veku ochranné a podporné opatrenia poskytované deťom.

Článok 13 – Linky pomoci

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby povzbudila a podporila zriadenie informačných služieb, akými sú napríklad telefónne alebo internetové linky pomoci, na poskytovanie poradenstva volajúcim, a to aj dôverne alebo s náležitým ohľadom na ich anonymitu.

Článok 14 – Pomoc obetiam

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby pomohla obetiam, krátkodobo a dlhodobo, vo fyzickom aj psychosociálnom vyliečení, zotavení a uzdravení. Opatrenia prijaté podľa tohto odseku primerane zohľadnia názory, potreby a záujmy dieťaťa.

2. Každá zmluvná strana prijme, za podmienok stanovených vnútroštátnym právnym poriadkom, opatrenia na spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, inými príslušnými organizáciami alebo inými prvkami občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú pomocou obetiam.

3. Ak sa rodičia alebo osoby, ktoré majú dieťa v osobnej starostlivosti, podieľali na jeho sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní, intervenčné postupy pri uplatňovaní čl. 11, ods. 1, zahŕňajú:

- ▶ možnosť premiestnenia údajného páchatela;
- ▶ možnosť premiestnenia obeť z jej rodinného prostredia. Podmienky a trvanie takéhoto premiestnenia sa ustanovia v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

(...)

Článok 30 – Zásady

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že vyšetrovanie alebo trestné konanie sa vykonávajú v súlade s najlepšimi záujmami dieťaťa a pri rešpektovaní práv dieťaťa. (...)

Článok 38 – Základné zásady a opatrenia pre medzinárodnú spoluprácu

1. Zmluvné strany navzájom spolupracujú, v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, a s použitím príslušných medzinárodných a regionálnych nástrojov, dojednaní prijatých na základe vzorového zákona alebo vzájomnosti a vnútroštátnych zákonov v čo najširšom možnom rozsahu, na účely:

(...)

b) ochrany a poskytovania pomoci obetiam.

Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí

Aj keď existujúci systém ochrany detí by mal slúžiť všetkým deťom bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú na ceste, príchod veľkého počtu detí do krajiny v dôsledku krízových a núdzových situácií vytvára dodatočné výzvy, a krajiny môžu mať problém so zabezpečením potrebnej ochrany pre detské obeť sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho násillia. Ide napríklad o tieto výzvy:

- ▶ Môže sa ukázať, že existujúce systémy ochrany detí je potrebné prispôbiť a/alebo prijať osobitné opatrenia na riešenie potrieb detí v krízových a núdzových situáciách, vrátane zvýšeného rizika sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania súvisiaceho s ich väčšou zraniteľnosťou voči prevádzcačom, odlúčením od rodiny, únosmi a ďalšími závažnými porušeniami práv dieťaťa.
- ▶ Keďže bez ohľadu na to, že sú v postavení obeť, deti sú na vopred neurčenú dobu umiestňované do rôznych typov prijímacích zariadení, ktoré pristupujú k riešeniu potrieb týchto detí veľmi rozdielnym spôsobom, v dôsledku čoho detské obeť sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho násillia niekedy nedostanú primeranú starostlivosť a pomoc, ktorú potrebujú.
- ▶ Vzhľadom na obmedzený rozsah ich preverovania a odbornej prípravy opatrovníci a ďalší odborní pracovníci majú v rôznych európskych krajinách rozdielne úlohy a povinnosti, z čoho vyplýva absencia harmonizovaných prístupov a negatívne dôsledky pre detskú obeť,²³

23. Vysoký komisár OSN pre utečencov (UNHCR), [The Way Forward to Strengthened Policies and Practices for Unaccompanied and Separated Children in Europe](#) (Ako ďalej na ceste k posilneniu politik a postupov pre deti bez sprievodu a odlúčené deti v Európe), júl 2017, s. 17; posledný prístup 02/05/2022.

najmä ak sa v jej mene majú prijímať zásadné rozhodnutia vychádzajúce z jej najlepšieho záujmu.

- ▶ Táto nedostatočná koordinácia nielen zvyšuje riziko, že sa detskí migranti a žiadatelia o azyl stanú obeťami obchodovania s ľuďmi,²⁴ ale takisto znamená, že typ pomoci poskytovanej identifikovaným deťským obetiam sa líši od jednej krajiny k druhej.
- ▶ Vo všeobecnosti sa pri vymenúvaní opatrovníkov pre detské obeť sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania nepostupuje vždy systematicky, a pokiaľ je organizované, môže dochádzať k prietahom, alebo komunikáciu s dieťaťom môže sťažovať nedostatok tlmočníkov.²⁵
- ▶ Takáto obmedzená komunikácia môže mať pre detskú obeť katastrofálne dôsledky a môže ovplyvniť vyjadrenie dieťaťa, či a kedy bolo obeťou vykorisťovania alebo obchodovania zo strany organizovaných zločineckých sietí alebo zo strany osoby v uznávanom postavení dôvery, autority alebo vplyvu, akými sú napríklad sprevádzajúca dospelá osoba, opatrovníci a/alebo jeho rodina. Skupina expertov Rady Európy pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi uvádza, že detské obeť repatriované do ich domovskej krajiny sú niekedy odovzdávané ich rodinám, a to dokonca aj vtedy, keď je známe, že sa s nimi obchodovalo s aktívnou tajnou spoluprácou ich rodinných príslušníkov alebo príbuzných.²⁶
- ▶ Výpoveď dieťaťa je najcennejším zdrojom informácií, na ktorých môže spočívať celý prípad. V kontexte krízových a núdzových situácií sa od detí môže vyžadovať, aby počas svojej cesty opakovane rozprávali svoj príbeh rôznym odborným pracovníkom. To znamená, že ich popis udalostí nemusí vždy dodržiavať logickú postupnosť, a mohlo by sa zdať, že sú v ňom rozpory.²⁷ Ak orgány neposkytnú dieťaťu príležitosť na vyrozprávanie jeho príbehu, alebo ak na rozhovory s dieťaťom v priebehu konania použijú nevhodné techniky alebo priestory, detskej obeťi nie je poskytnutá naliehavá ochrana, ktorú

24. Rada Európy: Skupina expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, [6th General Report on GRETA's Activities](#) (6. všeobecná správa o činnosti GRETA), marec 2017, s. 40; posledný prístup 02/05/2022.

25. *Ibid*, s. 44.

26. *Ibid*, s. 35.

27. Resiland: KMOP and Defence for Children International, [Orientations for professionals and officials working with and for children on the move](#) (Usmernenia pre odborných pracovníkov a úradných činiteľov pracujúcich s deťmi a pre deti, ktoré sú na ceste), október 2015, s. 33; posledný prístup 02/05/2022.

môže potrebovať, a mohlo by to ovplyvniť aj rozhodnutia týkajúce sa jej budúceho blaha.

Aké opatrenia sa môžu prijať na ochranu

Zmluvné strany sú povinné prijať všetky potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na podporu detí, ktoré mohli byť obeťou sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania. Mohli by sa prijať nasledujúce alebo aj iné opatrenia, ak sú vhodné a potrebné:

1. **Informovanie detí:** Všetky deti postihnuté krízovými alebo núdzovými situáciami, a najmä deti identifikované ako obeť sexuálneho násillia, musia dostať informácie o ich právach, o zariadeniach starostlivosti o deti a o postupoch, ktoré sú pre ne k dispozícii, a to v jazyku, ktorému rozumejú a ktorý je kultúrne aj rodovo primeraný.²⁸
2. **Vytvorenie účinných mechanizmov podávania sťažností a podporných služieb, ako sú napríklad linky pomoci,** na nahlásenie akéhokoľvek druhu zneužívania alebo požiadanie o pomoc, s dôrazom na to, aby:
 - a. zriadená služba bola dostupná v jazyku, ktorému tieto deti rozumejú, a ktorý je iný ako je úradný jazyk (jazyky) hostiteľskej krajiny;
 - b. služba (služby) boli dostupné pre deti aj pre osoby, ktoré by im chceli pomôcť;
 - c. zriadená služba (služby) poskytovala volajúcim rady na báze dôvernosti alebo s náležitým ohľadom na ich anonymitu;
 - d. zriadená služba bola dostupná v čo najširšej možnej miere.
3. **Zavedenie primeranej podpory, ako je napríklad terapeutická pomoc a naliehavá psychologická starostlivosť,** ktorá sa dotknutým deťom ponúkne hneď po tom, ako odhalia sexuálne vykorisťovanie alebo sexuálne zneužívania. Podpora a pomoc by sa mala poskytovať v priestoroch a prostrediach priateľských k deťom, kde sa s deťmi zaobchádza spôsobom vhodným pre deti, a kde sa prihliada na ich názory a najlepšie záujmy.

28. Pre referenciu pozri: Rada Európy, [How to convey child-friendly information to children in migration: A Handbook for frontline professionals](#) (Ako poskytovať informácie deťom v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti: Príručka pre odborných pracovníkov v prvej línii) (2018).

Iniciatíva Barnahus: pomoc detským obetiam sexuálneho násilia pod jednou strechou

Barnahus (Dom detí) je najvýznamnejší európsky model reakcie na sexuálne zneužívanie detí. Model, ktorý pôvodne vznikol na Islande v roku 1998, sa v súčasnosti implementuje po celej Európe. Vďaka jedinečnému medzirezortnému prístupu tento model zoskupuje všetky relevantné služby pod jednou strechou s cieľom zabezpečiť koordinované a účinné riešenie pre dieťa a zabrániť jeho opakovanej traumatizácii počas vyšetrovania a súdneho konania. Hlavným cieľom je koordinovať paralelne prebiehajúce trestné vyšetrovanie a šetrenie vo veci starostlivosti o dieťa. Základnou úlohou tejto služby je pomôcť predložiť platné dôkazy pre súdne konanie tým, že od dieťaťa získa výpoveď. Dieťaťu sa poskytne aj podpora a pomoc, vrátane lekárskeho posudku a liečby a terapeutického posudku a liečby.

Medzi kľúčové spoločné kritériá modelu Barnahus patria:

- 1) forenzné rozhovory sa vedú podľa protokolu založeného na dôkazoch;
- 2) dôkazná prípusť výpovede dieťaťa sa zabezpečuje tým, že sa vytvoria primerané podmienky v súlade so zásadami „spravodlivého konania“;
- 3) k dispozícii je lekárske posúdenie zdravotného stavu na účely forenzného vyšetrovania ako aj na zabezpečenie dobrého fyzickej stavu a zotavenie sa dieťaťa;
- 4) k dispozícii sú psychologická podpora a krátkodobé aj dlhodobé terapeutické služby na liečbu traumy dieťaťa a jeho rodinných príslušníkov a opatrovníkov, pokiaľ sa nedopustili trestného činu;
- 5) vyhodnotia sa potreby ochrany obete a prípadne jej súrodencov v rodine.

V implementačnej správe z roku 2015 Lanzarotský výbor označil islandský model Barnahus za príklad osvedčeného postupu v reakcii na sexuálne násilie páchané na deťoch. V nadväznosti na túto správu Rada Európy poskytla viacerým štátom podporu na vytvorenie modelu Barnahus, ktorý sa dnes skutočne stáva jedným z kľúčových faktorov úspešnosti štátov odhodlaných podporovať detské obete násilia. V súčasnosti prebiehajúce projekty si možno pozrieť na [webovej stránke Children's Rights Division](#).

4. **Ustanovenie zákonných opatrovníkov** na ochranu najlepších záujmov a špecifických potrieb detských obetí bez ohľadu na ich vek. Opatrovník, ktorý musí byť nezávislý od migračných a azylových orgánov, musí poskytovať podporu na každodennej báze a/alebo pomáhať pri právnych záležitostiach. Aby si ľahšie získal dôveru dieťaťa, opatrovník by nemal byť v konflikte záujmov s dieťaťom a musí byť odborne spôsobilý pochopiť kontextuálne špecifiká skúseností, ktoré deti prežili. Opatrovníci a všetky osoby, ktoré (na profesionálnej báze alebo dobrovoľne) poskytujú podporu a pomoc detským obetiam, by mali byť podrobení previerke, aby sa overilo, či neboli odsúdení za skutky sexuálneho vykorisťovania a/alebo sexuálneho zneužívania detí, a aby sa tak dieťaťu zaručila najlepšia možná ochrana.
5. **Prijatie spoločných nástrojov, noriem a procesných postupov pre všetky organizácie, ktoré pracujú na ochrane detských obetí**, aby sa zabezpečilo, že všetky osoby pracujúce v kontexte krízových alebo núdzových situácií budú postupovať podľa rovnakého súboru usmernení, a že nebudú prehliadať niektoré otázky, ktoré by mohli byť relevantné pre ochranu detských obetí sexuálneho násillia.
6. **Zabezpečenie primeranej koordinácie všetkých organizácií, vrátane práva na spoločné využívanie informácií.** Organizácie, ktoré sú zapojené do koordinácie ochrany detských obetí sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania, by mali mať podľa potreby a v súlade s vnútroštátnym právom právo spoločne využívať aj osobné informácie. To znamená, že detské obeť budú môcť počas celej ich cesty dostávať podporu podobného typu, a že ich potreby sa budú zisťovať a riešiť jednotným spôsobom.
7. **Poskytnutie bezpečného ubytovania s cieľom minimalizovať riziko viktimizácie a opakovanej viktimizácie obetí sexuálneho zneužívania;** ak je to vhodné, opatrovníci by pre dieťa mali uprednostňovať:
 - ▶ zlúčenie rodiny;
 - ▶ pestúnsku starostlivosť, samostatné ubytovanie starších detí pod dohľadom alebo iné formy neinštitucionálnej starostlivosti;
 - ▶ inštitucionálne umiestnenie detí v malorozmerných jednotkách.
8. **Posilnenie cezhraničnej spolupráce**, okrem iného s cieľom overiť totožnosť dospelých osôb sprevádzajúcich deti, a bez zbytočného odkladu zabezpečiť zlúčenie rodín detí bez sprievodu.

O zriadení a fungovaní liniek pomoci pre detské obeť²⁹

Nemecko

Linku pomoci pre sexuálne zneužívanie spravuje Nezávislá komisárka pre otázky sexuálneho zneužívania detí ako celoštátnu, bezplatnú a anonymnú linku pomoci pre obeť sexuálneho zneužívania a ich blízke osoby, ako aj pre osoby s väzbami na sociálne prostredie detí, odborníkov a záujemcov o túto tému. Tím linky pomoci poskytuje okrem telefonického a písomného poradenstva aj [online službu](#) pre mladých ľudí. Linka pomoci je otvorená pre všetky vekové kategórie. Celý tím absolvoval špeciálne školenie o používaní osobitných techník poradenstva pre deti a mladistvých. Mnohí z poradcov sa vo svojej praxi navyše špecializujú na zaobchádzanie s deťmi a mladistvými (napr. psychoterapeuti pre deti a mladistvých) a poznajú problematiku detskej pornografie, detskej prostitúcie a obchodovania s deťmi (napr. psychoterapeuti pre deti a mladistvých so skúsenosťami s riešením prípadov obetí organizovaného alebo rituálneho sexuálneho násillia). Linka pomoci prešla vývojom s cieľom zabezpečiť, aby poradenská služba optimálne pokrývala aj potreby ľudí so zdravotným postihnutím.

Francúzsko

Medzirezortná delegácia pre prijímanie a integráciu utečencov (diAir) zriadila v roku 2019 Internetovú participatívnu platformu [réfugiés.info](#), ktorá je dostupná v siedmich relevantných jazykoch. Táto webová stránka ponúka tematické listy o každodennom živote, právach, zdravotnej, sociálnej a odbornej podpore. Zneužívané deti majú prístup aj k linke pomoci [Allô enfance en danger](#). Toto bezplatné číslo (119) je určené pre detské obeť psychického, fyzického a sexuálneho násillia a pre svedkov násillia páchaného na deťoch. Deťom, ktoré sú negramotné, umožňuje porozumieť obsahu tohto zariadenia modul na čítanie zvuku. Linka pomoci je dostupná 24 hodín denne, 7 dní v týždni.

Slovenská republika

Detské obeť majú k dispozícii niekoľko liniek pomoci, vrátane telefonickej linky na nahlásenie zneužívania sociálneho systému a zanedbávania

29. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru zriaďujú linky pomoci a ďalšie služby určené pre detských utečencov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 32 on helplines to child victims](#) (Správu o plnení Odporúčania 32 o linkách pomoci pre detské obeť).

starostlivosti o deti na čísle 0800 191 222. Linka je bezplatná a spravuje ju Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Informácie, pomoc a rady poskytujú aj ďalšie telefonické linky pomoci. Detské obeť sa môžu obrátiť na Linku detskej istoty, CHSL-UNICEF – 0800 116 111, ktorá je súčasťou združenej linky pomoci Pomoc.sk v rámci projektu Zodpovedne.sk podporovaného Európskou komisiou na základe Nástroja na prepájanie Európy. Pre obeť obchodovania s ľuďmi prevádzkuje bezplatnú Národnú linku pomoci pre obeť obchodovania s ľuďmi Slovenská katolícka charita (0800 800 818). Túto linku môžu využívať napríklad aj deti, ktoré sú obeťami sexuálneho vykorisťovania. K dispozícii je aj [linka pomoci 116 000](http://linka.pomoci.116000.sk) pre nezvestné deti. Pre potreby krízovej intervencie je zabezpečená 24-hodinová dostupnosť pracovníkov úradov – oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Telefonická linka detskej istoty 116111 je k dispozícii 24 hodín denne, 7 dní v týždni, a online chat s operátorom je zabezpečený denne od 18:00 do 22:00.

O ochrane detských obetí a efektívnej spolupráci medzi vnútroštátnymi orgánmi³⁰

Cyprus

V kontexte predchádzajúcej utečeneckej krízy cyperské ministerstvo vnútra v spolupráci so všetkými príslušnými ministerstvami/oddeleniami vypracovalo národný akčný plán na riešenie situácie spôsobenej masívnym prílevom osôb s potrebou ochrany, ktorí prichádzali do Cyperskej republiky. Národný akčný plán stanovil postupy prípravy, technického zabezpečenia a realizácie školení pre odborných pracovníkov, a postupy medzirezortnej spolupráce ministerstiev, úradov, medzinárodných organizácií a mimovládnych organizácií. Vďaka Akčnému plánu bolo možné zavčas identifikovať zraniteľné skupiny ľudí, vrátane maloletých bez sprievodu, rodín a ohrozených detí, pretože hneď po vstupe do Cyperskej republiky sa ich spoločne ujali všetci relevantní aktéri (t. j. Úrad pre sociálne zabezpečenie, azylový úrad, imigračný úrad, zdravotnícke služby, civilná obrana, Červený kríž, atď.). Pre osoby s potrebou ochrany sa na mieste vstupu vybavili

30. Pre bližšie informácie o tom, ako zmluvné strany Lanzarotského dohovoru zaviedli ochranné opatrenia určené pre detských utečencov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 13 on coordination and collaboration of different actors](#) (Správa o plnení Odporúčania 13 o koordinácii a spolupráci rôznych subjektov), požiadavku č. 1.

základné náležitosti, vykonala sa ich registrácia a bola urobená prvotná kontrola s cieľom identifikovať osoby, ktoré pravdepodobne patrili k týmto zraniteľným skupinám, aby sa pri ďalšom postupe zohľadnili všetky osobitné potreby. Maloletí bez sprievodu boli prevzatí do starostlivosti Riaditeľa Úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý plnil úlohu opatrovníka zabezpečujúceho prístup k ich právam (t.j. na vzdelávanie, zdravotnícke služby, aktivity, žiadosť o azyl atď.) na základe najlepšieho záujmu dieťaťa. Maloletí bez sprievodu boli umiestňovaní do pestúnskej alebo ústavnej starostlivosti.

Úrad pre sociálne zabezpečenie naďalej spolupracuje s rodinami a deťmi, ktoré boli identifikované ako ohrozené, s cieľom bližšie preskúmať tieto prípady a poskytovať pomoc a poradenské služby. Úzko pritom spolupracuje aj s azylovým úradom a s prijímacím strediskom v Kofinou. Všetky úradné osoby, ktoré prichádzajú do kontaktu s deťmi (vrátane detí bez sprievodu), absolvujú školenia o otázkach týkajúcich sa detí v procese migrácie, ohrozených detí atď. Cyperská republika sa konkrétne zúčastňuje na podpornom pláne [Európskeho podporného úradu pre azyl \(EASO\)](#), ktorý zahŕňa aj vzdelávanie odborných pracovníkov o otázkach migrácie.

Prípady sexuálneho zneužívania a/alebo sexuálneho vykorisťovania detí sa riešia na základe najlepšieho záujmu dieťaťa a v súlade s jeho špecifickými potrebami. Úrad pre sociálne zabezpečenie, v súlade s čl. 31 ods. 2 zákona o predchádzaní a boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii z roku 2014 (L.91(I)/2014), zabezpečuje, aby bola dieťaťu poskytnutá pomoc, podpora a ochrana hneď, ako tento alebo ktorýkoľvek iný zainteresovaný úrad nadobudne dôvodné podozrenie, že na dieťati bol spáchaný sexuálny trestný čin.

Okrem toho 21. marca 2016 Rada ministrov prijala Národnú stratégiu predchádzania a boja proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii. V rámci tejto stratégie Ministerstvo práce, sociálnej starostlivosti a sociálneho poistenia zriadilo v septembri 2017 Dom detí, ktorý pôsobí ako jednotný subjekt štyroch verejných a štátnych služieb (Úrad pre sociálne zabezpečenie, polícia, Služba pre duševné zdravie, Ministerstvo školstva a kultúry) a jednej mimovládnej organizácie. Detským obetiam sa poskytujú služby priateľské k deťom, založené na multidisciplinárnom/medziinštitucionálnom prístupe. Dom detí na Cypre bol zriadený podľa úspešného modelu Barnahus, ktorý vo vzťahu k detským obetiam sexuálneho zneužívania a/alebo vykorisťovania pripisuje prioritný význam blahu detí, prevencii a ochrane. Za monitorovanie a financovanie Domu detí je zodpovedné Ministerstvo práce, sociálnej starostlivosti a

sociálneho zabezpečenia prostredníctvom Úradu pre sociálne zabezpečenie. Spravovaním Domu detí poverilo organizáciu „Hope for Children“ CRC Policy Centre v úzkej spolupráci s Úradom pre sociálne zabezpečenie, cyperskou políciou, ministerstvom zdravotníctva a ministerstvom školstva. Prostredie Domu detí je bezpečné a priateľské k deťom, a všetky relevantné služby sa poskytujú pod jednou strechou, aby bol zabezpečený najlepší záujem dieťaťa a jeho právo byť vypočuté, čo sú zásady zakotvené v Dohovore OSN o právach dieťaťa. Prostredníctvom tohto multidisciplinárneho a medziinštitucionálneho prístupu sa predchádza zbytočným prietahom a sekundárnej alebo opakovanej viktimizácii dieťaťa. Poskytujú sa tieto služby: forenzné rozhovory, lekárske vyšetrenie, sociálna podpora a rehabilitácia, psychologické hodnotenie, psychologická podpora a terapia, rodinná terapia a poradenstvo pre rodičov.

Fínsko

Jednotlivé subjekty zapojené do azylového procesu navzájom úzko spolupracujú. Migračný úrad a prijímacie strediská spoločne využívajú vzájomnú databázu s možnosťou prístupu pre rôzne subjekty a pridávanie informácií týkajúcich sa prípadu žiadateľa o azyl, čím sa posilňuje spolupráca a vzájomná výmena informácií. Fínsky Migračný úrad udržiava úzky kontakt s prijímacím strediskom v záležitostiach súvisiacich s blahom detí v azylovom procese, najmä v prípadoch podozrenia zo (sexuálneho) zneužívania alebo vykorisťovania. Migračný úrad môže v takýchto prípadoch vstúpiť do kontaktu s prijímacím strediskom aj pomocou špecificky navrhnutého nástroja pre jeho pracovníkov v prípade obavy o blaho dieťaťa, tzv. formuláru „Obava“. Ak sa zistí zneužívanie, pracovníci aktivujú ďalšie vnútroštátne postupy, a čo je najdôležitejšie, informujú sociálne služby a políciu.

Kľúčovú úlohu pri identifikácii sexuálneho zneužívania ako aj pri jeho oznamovaní úradom zohráva **dobry zástupca**. Fínsko sa usiluje zlepšiť úlohu a vedomosti zástupcov prostredníctvom vzdelávania; projekt „*Kvalifikovaný zástupca*“ má zlepšiť nielen odborné znalosti zástupcov, ale aj komunikáciu a spoluprácu medzi zástupcami a najmä s fínskym Migračným úradom.

Na základe nového vládneho programu Fínska bude vytvorený parlamentný výbor na prípravu národnej stratégie pre deti založenej na Dohovore OSN o právach dieťaťa. Jeho úlohou bude vypracovať víziu Fínska priateľského k deťom a k rodinám, ktorá bude presahovať funkčné obdobia vlád a prekračovať hranice pôsobnosti orgánov štátnej a verejnej správy. Spoločné ciele sa budú plniť pomocou medzirezortných opatrení, ktoré budú

podporovať riadenie a rozhodovanie založené na právach detí, a presadzovať spoločnosť priateľskú k deťom a k rodinám. Vláda bude hodnotiť vplyv jej rozhodnutí na deti, zdokonaľovať rozpočtovanie pre deti, prehĺbovať poznatky o kvalite života detí a podporovať začleňovanie detí a mladistvých.

Medzi ďalšie relevantné iniciatívy patrí národný projekt „Psykyke“ („Psyche“), ktorého cieľom je prostredníctvom vzdelávania a informačných materiálov zlepšiť poznatky o prijímacích strediskách, o Systéme pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi a o útvároch zaistenia. Cieľom projektu TERTTU, ktorý implementoval fínsky Národný inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť (THL) v rokoch 2017-2019, bolo vypracovať protokol o lekárskej prehliadke na posúdenie zdravotného stavu, blaha a potreby zdravotníckych služieb žiadateľov o azyl (vrátane detí a mladistvých). Informácie sa zhromažďovali v roku 2018, a do prieskumu bolo zapojených 67 mladistvých (vo veku 13-17 rokov) a 96 detí. Súčasťou projektu bol okrem iného zber informácií o násilí, sexuálnom násilí a mrzačení ženských pohlavných orgánov, ktorým boli vystavené deti a mladiství pred príchodom do Fínska. Na rozhovory s deťmi sa vyžadoval ich osobný súhlas ako aj súhlas ich opatrovníka, a otázky boli prispôsobené veku a úrovni vyspelosti dieťaťa. V prípade detí mladších ako 13 rokov na otázky súvisiace so sexuálnym násilím odpovedali ich opatrovníci.

V novembri 2019 fínsky Národný inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť (THL) v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi a úradmi zverejnil Národný akčný plán na predchádzanie sexuálnemu zneužívaniu a násiliu na deťoch. Detstvo bez násilia (Non-Violent Childhoods), nový akčný plán na predchádzanie násiliu na deťoch, obsahuje 93 opatrení na predchádzanie násiliu na deťoch a mladistvých vo veku 0–17 rokov. Plán sa bude realizovať vo Fínsku v rokoch 2020–2025. Pri príprave akčného plánu sa kladol osobitný dôraz na záväzky vyplývajúce z právnych predpisov a medzinárodných dohovorov (vrátane Lanzarotského dohovoru). Plnenie cieľov bude monitorovať riadiaca skupina, ktorú bude koordinovať THL. Plán zahŕňa predchádzanie fyzickému a duševnému násiliu, sexuálnemu násiliu a obťažovaniu na internete v rôznych rastových a prevádzkových prostrediach. Akčný plán je manuálom pre odborných pracovníkov a študentov, ktorí pracujú medzi deťmi a mladistvými v sociálnych a zdravotníckych zariadeniach, v polícii, v školských a mládežníckych zariadeniach, v súdnictve a v rôznych organizáciách. Opatrenia uvedené v pláne vychádzajú z výsledkov výskumu a potrieb, ktoré identifikovali špecialisti. Manuál obsahuje okrem iného kontrolné zoznamy a praktické opatrenia na prevenciu a znižovanie násilia. Pri prevencii násilia sa

osobitne prihliada na deti a mladistvých v obzvlášť zraniteľných pozíciách. Sú to napríklad deti so zdravotným postihnutím, etnické alebo jazykové menšiny, žiadatelia o azyl, deti a mladiství v náhradnej starostlivosti mimo domova, ako aj sexuálne a rodové menšiny.

Deťom postihnutým utečeneckou krízou sa priznávajú a poskytujú rovnaké služby a opatrenia ako deťom s trvalým pobytom vo Fínsku. Tieto opatrenia a služby zahŕňajú okrem iného právo na zdravotnú starostlivosť a služby sociálnej starostlivosti o deti. Právny základ tvorí napríklad Zákon o prijímaní osôb žiadajúcich o medzinárodnú ochranu a o identifikácii a pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi (746/2011), Zákon o zdravotnej starostlivosti (1326/2010) a Zákon o sociálnej starostlivosti pre deti (417/2007). Tieto právne akty obsahujú aj ustanovenia o koordinácii a spolupráci rôznych orgánov. Okrem uvedenej legislatívy THL v júni 2019 inicioval projekt *Barnahus*.

Modely medziprofesijnej spolupráce a vzájomnej výmeny informácií medzi orgánmi, ktoré boli vytvorené v Národnom inštitúte zdravia a sociálnej starostlivosti (model a formulár LASTA), sa rozšíria v celoštátnom meradle, ako aj na regionálnej úrovni na oddeleniach forenznej psychológie/psychiatrie fakultných nemocníc v spolupráci s ďalšími aktérmi. Zavedie sa bezplatný program elektronického vzdelávania (e-learning) na podporu včasnej identifikácie a pomoci, ktorého cieľovými skupinami budú napríklad výchova a starostlivosť v ranom detstve, školy, sociálne služby a zdravotníctvo. Počet a geografické pokrytie absolventov tohto vzdelávania sa bude systematicky monitorovať.

Trestné stíhanie páchatel'ov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí v krízových a núdzových situáciách

Čo hovorí Lanzarotský dohovor

Článok 30 – Zásady

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že vyšetrovanie alebo trestné konanie sa vykonávajú v súlade s najlepšimi záujmami dieťaťa a pri rešpektovaní práv dieťaťa.
2. Každá zmluvná strana prijme ochranný prístup vo vzťahu k obetiam zabezpečením toho, aby vyšetrovanie alebo trestné konanie nezhoršili prežitú traumu dieťaťa a že popri reakcii trestného súdnictva sa poskytuje pomoc, ak je to vhodné.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa vyšetrovanie a trestné konanie považovali za prednostné a vykonali sa bez neodôvodneného odkladu.

(...)

Článok 31 – Všeobecné ochranné opatrenia

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na ochranu práv a záujmov obetí vrátane ich osobitných potrieb ako svedkov, vo všetkých štádiách vyšetrovania a trestného konania, najmä:
 - a) poskytovaním informácií o ich právach a službách, ktoré sú im k dispozícii, s výnimkou prípadov, ak si neželajú poskytnutie takých informácií, o postupe vo veci ich podania, o postupe vo veci ich trestného oznámenia, o trovách

konania, o všeobecnom priebehu vyšetrovania alebo konania a o ich postavení v ňom, ako aj o výsledku ich prípadov;

b) zabezpečením aspoň v prípadoch, v ktorých obeť a ich rodina môžu byť ohrozené, možnosti ich informovania, ak je to potrebné, ak je stíhaná alebo odsúdená osoba dočasne alebo trvalo prepustená;

c) umožnením, aby spôsobom, ktorý je v súlade s procesnými pravidlami vnútroštátneho právneho poriadku, boli vypočuté, mohli predkladať dôkazy a vybrať si spôsob vyjadrenia svojich názorov, potrieb a obáv, a to priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, a aby tieto boli náležité zohľadnené;

d) poskytovaním vhodných podporných služieb tak, aby ich práva a záujmy boli riadne uplatňované a brané do úvahy;

e) ochranou ich súkromia, ich identity a ich podoby a prijatí opatrení v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom na predchádzanie verejnému šíreniu každej informácie, ktorá by mohla viesť k ich identifikácii;

f) zabezpečením ich bezpečnosti, ako aj bezpečnosti ich rodiny a svedkov v ich prospech, pred zastrašovaním, odplatou a opakovanou viktimizáciou;

g) zabezpečením, aby sa obeť vyhli kontaktu s páchatelmi na súde a v priestoroch orgánov presadzovania práva, ak príslušné orgány nerozhodnú inak v najlepšom záujme dieťaťa, alebo keď si takýto kontakt vyžaduje vyšetrovanie alebo trestné konanie.

2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby obeť mali prístup k informáciám o príslušných justičných alebo správnych konaniach, a to už od prvého kontaktu s príslušnými orgánmi.

3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby obeť mali prístup k právnej pomoci, v opodstatnených prípadoch bezplatne, ak môžu mať postavenie účastníkov trestného konania.

4. Každá zmluvná strana zabezpečí pre justičné orgány možnosť ustanoviť osobitného zástupcu pre obeť, ak podľa vnútroštátneho právneho poriadku táto obeť môže mať postavenie účastníka trestného konania a ak nositelia rodičovských práv a povinností sú vylúčení zo zastupovania dieťaťa v takomto konaní v dôsledku kolízie záujmov medzi nimi a obeťou.

5. Každá zmluvná strana zabezpečí pre skupiny, nadácie, združenia, vládne alebo mimovládne organizácie legislatívnymi alebo inými opatreniami, v

súlade s podmienkami stanovenými vnútroštátnym právnym poriadkom, možnosť podporovať obeť a/alebo im pomáhať s ich súhlasom v priebehu trestného konania, týkajúceho sa trestných činov, stanovených podľa tohto dohovoru.

6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa poskytnutie informácií obetiam v súlade s ustanoveniami tohto článku vykonalo spôsobom zohľadňujúcim ich vek a vyspelosť a v jazyku, ktorému rozumejú.

Článok 32 – Začatie konania

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom nebudú závislé od podania správy alebo trestného oznámenia obeťou, a že konanie môže pokračovať aj v prípade, ak obeť svoje tvrdenia odvolá.

Článok 35 – Rozhovory s dieťaťom

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že:

a) rozhovory s dieťaťom sa uskutočnia bez zbytočného odkladu od oznámenia skutočností príslušným orgánom;

b) rozhovory s dieťaťom sa podľa potreby uskutočnia v priestoroch navrhnutých alebo prispôbených pre tento účel;

c) rozhovory s dieťaťom vykonávajú na tento účel vyškolení odborní pracovníci;

d) rovnaké osoby, ak je to možné a vhodné, vykonajú všetky rozhovory s dieťaťom;

e) počet rozhovorov je obmedzený v čo najväčšej miere a v nevyhnutnom rozsahu na účely trestného konania;

f) dieťa môže sprevádzať jeho právny zástupca alebo, ak je to vhodné, dospelá osoba, ktorú si vyberie, s výnimkou prípadov, ak bolo prijaté odôvodnené rozhodnutie voči takejto osobe, ktoré to neumožňuje.

(...)

3. Ak nemožno určiť vek obeť a existujú dôvody domnievať sa, že obeťou je dieťa, opatrenia stanovené v odsekoch 1 a 2 sa uplatnia do overenia jeho veku.

Článok 36 – Trestné súdne konanie

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, s náležitým ohľadom na pravidlá upravujúce nezávislosť právnických profesií, ktoré zabezpečia, aby vzdelávanie o právach detí a o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí bolo dostupné pre všetky osoby zapojené do konania, predovšetkým sudcov, prokurátorov a právnych zástupcov.

Výzvy, ktorých by ste si mali byť vedomí

Existuje len málo oficiálnych údajov o počte prípadov, v ktorých sa deti stali obeťami trestných činov sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, najmä v krízových a núdzových situáciách, na čo opakovane poukazuje Lanzarotský výbor.³¹ Z tohto dôvodu je náročné zistiť, do akej miery dochádza k trestnému stíhaniu páchatelov, a ako a či konanie v týchto prípadoch zohľadňuje potreby detí. Medzi ďalšie výzvy patria:

- ▶ Mnohé zmluvné strany Lanzarotského výboru odkazujú na medzinárodnú spoluprácu v rámci Európskej únie a/alebo na zmluvy a dohovory Rady Európy. Nie je preto možné zistiť, či komunikujú a vymieňajú si informácie aj s tretími stranami mimo Európskej únie alebo Rady Európy, z ktorých mohli prísť, alebo cez ktoré mohli prejsť deti postihnuté krízovými alebo núdzovými situáciami.³²
- ▶ V mnohých zmluvných stranách nie je jasné, či konanie môže pokračovať aj v prípade, že detská obeť stiahne svoju sťažnosť. Keďže najbežnejšou formou sexuálneho násillia páchaného na deťoch postihnutých utečeneckou krízou je sexuálne vykorisťovanie, a detské obeť môžu byť preto pod vplyvom páchatela, ktorý ich môže nútiť alebo vyhrážať sa im, aby odvolali svoje tvrdenie, mimoriadne dôležité je uplatňovať článok 32 Lanzarotského dohovoru, pretože oprávňuje „verejné orgány (aby) stihali trestné činy ustanovené v súlade s dohovorom bez toho, aby obeť musela podať sťažnosť. Účelom tohto ustanovenia je ulahčiť trestné

31. Lanzarote Committee [Special Report](#) on Protecting children affected by the refugee crisis from sexual exploitation and sexual abuse (Osobitná správa Lanzarotského výboru o ochrane detí postihnutých utečeneckou krízou pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním), 2017.

32. Pre bližšie informácie o tom, aké opatrenia prijali zmluvné strany Lanzarotského dohovoru na trestné stíhanie páchatelov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 12 on prosecution of offenders](#) (Správa o plnení odporúčania 12 o trestnom stíhaní páchatelov).

stíhanie, a to najmä zabezpečením toho, aby obe neodvolali svoje tvrdenie pre nátlak alebo vyhrážky zo strany páchatel'ov trestných činov“.³³

Aké opatrenia sa môžu prijať na trestné stíhanie páchatel'ov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby deti

Zmluvné strany sú povinné prijať všetky potrebné legislatívne alebo iné opatrenia na trestné stíhanie páchatel'ov a zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby deti. Mohli by sa prijať nasledujúce alebo aj iné opatrenia, podľa vhodnosti a potreby:

1. **Trestne stíhať páchatel'ov sexuálnych trestných činov proti deťom**, ktorí sa nachádzajú na území štátu, a usilovať sa o spoluprácu s inými zmluvnými stranami v situáciách, keď k trestnému činu došlo mimo územia štátu.
2. **Zaviest' príslušné mechanizmy medzinárodnej spolupráce.** Medzinárodná spolupráca má zásadný význam: Napríklad, ak bol trestný čin spáchaný pred príchodom dieťaťa do krajiny, orgány sú povinné požiadať o právnu spoluprácu s krajinou, v ktorej k trestnému činu došlo. Ak k trestnému činu došlo po príchode, za trestné stíhanie páchatel'a sú zodpovedné domáce orgány.
3. **Zabezpečiť konanie zohľadňujúce potreby detí, osobitne:**
 - ▶ Ak sa dieťa stane účastníkom právneho konania počas krízových alebo núdzových situácií, v každom štádiu konania musia byť zabezpečené osobitné opatrenia, ako je napríklad pribratie tlmočníkov alebo poskytovanie informácií v jazyku, ktorému dieťa rozumie;
 - ▶ Dieťa by malo byť informované o tom, čo sa s ním deje, či a kam bude premiestnené, čo môže od konania očakávať,³⁴ ako aj o jeho práve zúčastňovať sa na konaní;
 - ▶ Vyhýbať sa zhoršeniu traumy dieťaťa. Rozhovory³⁵ v štádiu prípravného konania alebo konania pred súdom by sa mali robiť čo najskôr, ich počet

33. Pre bližšie informácie o tom, aké opatrenia prijali zmluvné strany Lanzarotského dohovoru na zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí, pozri [Compliance report concerning Recommendation 31 on child-friendly proceedings](#) (Správa o plnení odporúčania 31 o konaní zohľadňujúcom potreby detí).

34. Rada Európy: Správa z Konferencie okolo okrúhleho stola [Child-friendly Information for Children in Migration](#) (Informovanie detí v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti), 29.-30. novembra 2017, s. 6.

35. Pre bližšie informácie o tom, ako viesť rozhovory s deťmi spôsobom vhodným pre deti, pozri príručku [Hearing child victims of exploitation and trafficking and children at risk: Practice-oriented guidance for child-sensitive communication and interviewing to obtain accurate and reliable statements from children](#) (Vedenie rozhovorov s deťmi)

by mal byť obmedzený, a mali by sa konať v zariadeniach navrhnutých a prispôbených na tento účel, nachádzajúcich sa mimo priestorov polície, nemocnice alebo súdu. Malo by sa umožniť, aby videozáznamy z týchto rozhovorov boli prípustné ako dôkaz počas konania.³⁶

4. **Umožniť skupinám, nadáciám, združeniam alebo vládnym či mimovládnym organizáciám pomáhať a/alebo podporovať detskú obeť počas trestného konania.**
5. Zabezpečiť, **aby sa trestné konanie mohlo začať bez podania sťažnosti, a aby sa v ňom pokračovalo**, aj keby detská obeť odvolala svoju sťažnosť.
6. Zabezpečiť, aby detské obeť mali možnosť nechať sa počas trestného konania zastupovať osobitným zástupcom, ktorého vymenuje súdny orgán.
7. **Odborná príprava odborných pracovníkov.** Zabezpečiť, aby pre všetky osoby zapojené do konania, najmä sudcov, prokurátorov a advokátov, existovala možnosť odbornej prípravy o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí. Špecializovanú prípravu by mali absolvovať aj ostatní odborní pracovníci zapojení do konania, napríklad odborníci, ktorí vykonávajú forenzné skúmanie alebo vedú rozhovory.

O trestnom stíhaní páchatelov³⁷

Albánsko

Čl. 7 a 7a Trestného zákona ustanovujú, že cudzinec, ktorý spácha trestný čin buď v Albánsku alebo mimo Albánska v štáte, ktorý má osobitné zákony alebo medzinárodné dohody, ktorých je Albánsko zmluvnou stranou, je trestne zodpovedný podľa albánskeho trestného práva. Okrem toho, ak sa začne trestné konanie a obeť podá výpoveď, že pred príchodom do

obeťami vykorisťovania a obchodovania s nimi a s ohrozenými deťmi: prakticky zamerané usmernenie o citlivom prístupe ku komunikácii s deťmi a k rozhovorom s nimi s cieľom získať od nich presné a spoľahlivé výpovede) (*Poznámka: táto príručka bola vypracovaná v kontexte projektu v Srbsku a bude ďalej revidovaná v priebehu roka 2022*).

36. Pre bližšie informácie o konaní zohľadňujúcom potreby detí pozri odporúčania a zistenia uvedené v prvej implementačnej správe Lanzarotského výboru „[Protection of children against sexual abuse in the circle of trust: The framework](#)“ („Ochrana detí pred sexuálnym zneužívaním v kruhu dôvery: rámeček“) 2015.
37. Pre bližšie informácie o opatreniach, ktoré prijali zmluvné strany Lanzarotského dohovoru na trestné stíhanie páchatelov, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 12 on prosecution of offenders](#) (Správa o plnení odporúčaní 12 o trestnom stíhaní páchatelov).

Albánska utrpela sexuálne násilie, záznam z tohto konania a následné kroky po vypočutí obete sa podľa potreby odovzdajú príslušnému štátu.

Česká republika

V rámci systému OSN, Rady Európy, EÚ alebo na základe princípu vzájomnosti boli prijaté rôzne bilaterálne a multilaterálne zmluvy o poskytovaní právnej pomoci s cieľom uľahčiť vyšetrovanie a trestné stíhanie. Okrem toho je Česká republika zmluvnou stranou dohovorov o vydávaní osôb, ktoré stanovujú povinnosť vydať osoby trestne stíhané príslušnými orgánmi druhej zmluvnej strany, alebo osoby, o ktorých vydanie tieto orgány žiadajú na výkon trestu odňatia slobody. Ministerstvo vnútra dojednáva aj ďalšie bilaterálne medzinárodné zmluvy o policajnej spolupráci. Ich cieľom je posilniť medzinárodnú spoluprácu v oblasti prevencie, identifikácie, vyšetrovania, stíhania a trestania špecifických trestných činov.

Ukrajina

Trestný zákon Ukrajiny stanovuje povinnosť trestne stíhať páchatel'ov v prípadoch, keď k trestnému činu došlo pred príchodom na územie krajiny, za účelom ich vyšetrovania a trestného stíhania. Čl. 8 ustanovuje, že „*cudzí štátni príslušníci alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktorí nemajú trvalý pobyt na Ukrajine a spáchali trestné činy mimo územia Ukrajiny, sú podľa tohto zákona trestne zodpovední na Ukrajine v prípadoch ustanovených medzinárodnými zmluvami, alebo ak sa dopustili závažných alebo obzvlášť závažných previnení proti právam a slobodám ukrajinských občanov alebo záujmom Ukrajiny*“.

Trestný poriadok, ktorý na základe reciprocity alebo na žiadosť druhej zmluvnej strany umožňuje poskytovať vzájomnú právnu pomoc, a to aj v prípadoch, keď vzťah s dožadujúcim štátom neupravuje žiadna dvojstranná alebo mnohostranná dohoda.

O konaní zohľadňujúcom potreby detí³⁸

Nemecko

Ochranné opatrenia prijaté s cieľom zabrániť zhoršeniu traumy, ktorú prežila detská obeť, sa vzťahujú aj na deti postihnuté utečeneckou krízou.

38. Pre bližšie informácie o opatreniach, ktoré zmluvné strany Lanzarotského dohovoru prijali na zabezpečenie konania zohľadňujúceho potreby detí, vrátane príkladov sľubných postupov, pozri [Compliance report concerning Recommendation 31 on child-friendly proceedings](#) (Správa o plnení odporúčania 31 o konaní zohľadňujúcom potreby detí).

Patrí medzi ne čo najrýchlejšie začatie vyšetrovania a súdneho konania, vyhýbanie sa konfrontácii dieťaťa s obvineným, a pojednávanie na osobitných súdoch pre mladistvých s cieľom lepšie chrániť záujmy detí a mladistvých. Pred konaním na súde je možné použiť zvukový a obrazový záznam, aby sa predišlo viacnásobnému vypočúvaniu, keď polícia alebo vyšetrojúci sudca vypočúvajú detskú obeť ako svedka. Ak sa detská obeť zúčastňuje na hlavnom pojednávaní, otázky jej smie klásť iba sudca.

Spolkové krajiny ponúkajú trestným sudcom širokú škálu možností vzdelávania o vypočúvaní detí ako obetí trestných činov. Aj Nemecká justičná akadémia ponúka pravidelné kurzy na túto tému; v roku 2022 to bolo napríklad: „Forenzné rozhovory s deťmi – možnosti a obmedzenia pojednávania cez videohovor“ alebo „Konanie o ochrane detí so zameraním na sexuálne trestné činy“. Tieto vzdelávacie kurzy sa vždy stretávajú s veľkým záujmom sudcov a sú veľmi žiadané. Vzdelávanie pravidelne zahŕňa tému „zaobchádzania s veľmi zraniteľnými obeťami“, ako sú obeť z utečeneckého prostredia. V súčasnosti sa ponuka tohto vzdelávania rozširuje. Vypočúvanie mladistvých do 18 rokov pred vyšetrojúcim sudcom vedie iba sudca. Všetci ostatní účastníci oprávnení klásť otázky môžu položiť otázku iba prostredníctvom sudcu, a povolenie priamo položiť otázku svedkovi dostanú iba vtedy, ak sa netreba obávať, že by to mohlo svedka znevýhodniť. Vzdelávanie na tému rozhovorov s detskými obeťami absolvujú aj policajti, ktorí vedú rozhovory s detskými obeťami.

V priestoroch, v ktorých sa vedú rozhovory pred začatím súdneho konania, je väčšinou vytvorené prostredie priateľské k deťom. Na mnohých súdoch sú k dispozícii miestnosti určené na robenie videozáznamov z rozhovorov s detskými obeťami. Niektoré súdy využívajú vyšetrovacie miestnosti priateľské k deťom zriadené na policajných staniciach. Súdy využívajú aj priestory Domov detí, ktoré už boli zriadené vo viacerých spolkových krajinách (Länder). V týchto Domoch detí sa nachádzajú miestnosti priateľské k deťom, špeciálne navrhnuté a prispôsobené potrebám detí.

Počas celého súdneho konania obeťam poskytujú rady a podporu centrá na podporu obeť a psychosociálni asistenti. Podľa čl. 406 ods. 2 nemeckého Trestného poriadku sa osobe, ktorej svedok v detskom veku dôveruje (okrem iných by to mohol byť aj pracovník organizácie na podporu obeť), môže na žiadosť obeť v zásade povoliť prítomnosť na rozhovore s ňou. Existuje niekoľko špecializovaných organizácií, ktoré pracujú s migrantmi a utečencami a špecializujú sa na obeť obchodovania s ľuďmi. Okrem toho deti do 18 rokov, ktoré sú obeťami sexuálnych trestných činov alebo

niektorých násilných trestných činov (medzi ktoré patrí napr. obchodovanie s ľuďmi), majú právo požiadať o psychosociálneho asistenta, ktorého im bezplatne ustanoví súd. Psychosociálni asistenti sú vysokokvalifikovaní odborníci vyškolení na prácu s obeťami, vrátane detských obetí s ich špeciálnymi potrebami.

Trestné stíhanie možno začať aj bez podania sťažnosti. V prípadoch sexuálneho zneužívania nemá prípadné stiahnutie sťažnosti dieťaťa vplyv na prebiehajúce konanie. Nemecké procesné trestné právo prísne dodržiava zásadu zákonnosti, čo znamená, že v každom prípade trestného činu sa musí viesť trestné stíhanie. Existujú výnimky pri menej závažných trestných činoch, ako je napríklad neoprávnené zasahovanie do cudzích práv alebo urážka, v ktorých sa trestné stíhanie otvorí iba na žiadosť obeť; na sexuálne zneužívanie detí sa však nevzťahujú.

Zákon o rodinných záležitostiach umožňuje, aby dieťa zastupoval zástupca ustanovený súdnym orgánom (napríklad advokát alebo sociálny pracovník). V prípade konfliktu záujmov so zákonným zástupcom dieťaťa bude namiesto toho ustanovený opatrovník.

Príloha č. 1

Normy, nástroje a monitorovanie Rady Európy vzťahujúce sa na práva detí v kontexte migrácie³⁹

Vyhradená webová stránka:

[Children and migration \(coe.int\)](https://www.coe.int) (Deti a migrácia)

Odporúčania Výboru ministrov:

[CM/Rec\(2007\)09](#) on life projects for unaccompanied migrant minors (Odporúčanie CM/Rec(2007)09 (O životných projektoch pre maloletých migrantov bez sprievodu)

[CM/Rec\(2019\)11](#) on effective guardianship for unaccompanied and separated children in the context of migration (Odporúčanie CM/Rec(2019)11 o efektívnej kuratele pre deti bez sprievodu a odlúčené deti v kontexte migrácie)

[CM/Rec\(2022\)17](#) on protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls (Odporúčanie CM/Rec(2022)17 o ochrane práv žien a dievčat – migrantiek, utečieniek a žiadateľiek o azyl)

Nástroje a publikácie:

[Age assessment for children in migration – A guide for policy makers](#) (Posudzovanie veku detí v procese migrácie – Príručka pre tvorcov politiky) (2019)

[Your rights in the age assessment procedure – Information for children in migration](#) (Vaše práva v postupe na posúdenie veku – Informácie pre deti v procese migrácie) (2019)

39. Posledná aktualizácia 30/03/22.

[We are children, hear us out! Children speak out about age assessment](#) (Sme deti, vypočujte si nás! Deti hovoria o posudzovaní veku) (2019) Správa o konzultáciách s deťmi bez sprievodu o posudzovaní veku.

[Promoting child-friendly approaches in the area of migration – Standards, guidance and current practices](#) (Podpora prístupov vhodných pre deti v oblasti migrácie – normy, usmernenia a súčasná prax) (2019)

[How to convey child-friendly information to children in migration: A Handbook for frontline professionals](#) (Ako poskytovať informácie deťom v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti: Príručka pre odborných pracovníkov v prvej línii) (2018)

[Child-friendly information for children in migration: What do children think?](#) (Informovanie detí v procese migrácie spôsobom vhodným pre deti: Čo si o tom myslia deti?) (2018)

[Guide for Parliamentarians: Visiting places where children are deprived of their liberty as a result of immigration procedures](#) (Usmernenie pre poslancov: návšteva miest, v ktorých sa nachádzajú deti obmedzené na slobode v súvislosti s imigračným konaním) (2017)

[A study of immigration detention practices and the use of alternatives to imigračné zaistenie of deti](#) (Štúdiá o postupoch imigračného zaistenia a používanie alternatív k imigračnému zaisteniu detí) (2017)

[Age assesment: Council of Europe member states' policies, procedures and practices respectful of children's rights in the context of migration](#) (Posudzovanie veku: Politiky, postupy a prax členských štátov Rady Európy rešpektujúce práva detí v kontexte migrácie) (2017)

[Living library – Close the chapter on child detention](#) (Živá knižnica – Zatvorme kapitolu o zaistení detí) (2015)

[Life projects for unaccompanied migrant minors: A Handbook for frontline professionals](#) (Životné projekty pre maloletých migrantov bez sprievodu: Príručka pre odborných pracovníkov v prvej línii) (2010)

Monitorovanie noriem:

Lanzarote Committee [Statement on protecting children from sexual exploitation and sexual abuse resulting from the military aggression of the Russian Federation against Ukraine](#) (Vyhlásenie Lanzarotského výboru o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním v dôsledku vojenskej agresie Ruskej federácie proti Ukrajine)

Lanzarote Committee [Special Report Protecting children affected by the refugee crisis from sexual exploitation and sexual abuse](#) (Osobitná správa Lanzarotského výboru o ochrane detí postihnutých utečeneckou krízou pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním)

[Special report further to a visit of a delegation of the Lanzarote Committee to transit zones at the Serbian/Hungarian border \(5-7 July 2017\)](#) (Osobitná správa nadväzujúca na návštevu tranzitných zón na srbsko-maďarskej hranici delegáciou Lanzarotského výboru) (5.-7. júla 2017)

[Assessment of the follow-up given by the Hungarian authorities to the recommendations addressed to them](#) (Hodnotenie opatrení maďarských orgánov prijatých v nadväznosti na odporúčania, ktoré im boli adresované)

Hodnotenie Lanzarotského výboru týkajúce sa opatrení prijatých zmluvnými stranami v nadväznosti na [5 odporúčaní vyzývajúcich zmluvné strany na vykonávanie dohovoru](#)

Hodnotenie Lanzarotského výboru týkajúce sa opatrení prijatých zmluvnými stranami v nadväznosti na jeho 10 odporúčaní o potrebe plnenia dohovoru zmluvnými stranami

- [Compliance report concerning Recommendation 7 on mechanisms for data collection](#) (Správa o plnení Odporúčania 7 o mechanizmoch zberu údajov)
- [Compliance report concerning Recommendation 11 on protection to child victims](#) (Správa o plnení Odporúčania 11 o ochrane detských obetí)
- [Compliance report concerning Recommendation 12 on prosecution of offenders](#) (Správa o plnení Odporúčania 12 o trestnom stíhaní páchatel'ov)
- [Compliance report concerning Recommendation 13 on coordination and collaboration of different actors](#) (Správa o plnení Odporúčania 13 o koordinácii a spolupráci rôznych aktérov)
- [Compliance report concerning Recommendation 15 on information and advice to children](#) (Správa o plnení Odporúčania 15 o poskytovaní informácií a rád deťom)
- [Compliance report concerning Recommendation 17 on exchange of information on awareness raising](#) (Správa o plnení Odporúčania 17 o výmene informácií o zvyšovaní povedomia)

- [Compliance report concerning Recommendation 31 on child-friendly proceedings](#) (Správa o plnení Odporúčania 31 o konaní zohľadňujúcom potreby detí)
- [Compliance report concerning Recommendation 32 on helplines to child victims](#) (Správa o plnení Odporúčania 32 o linkách pomoci pre detské obeť)
- [Compliance report concerning Recommendation 35 on cross-border missing children](#) (Správa o plnení Odporúčania 35 o cezhraničných zmiznutiach detí)
- [Compliance report concerning Recommendation 37 on a coordinated approach between responsible agencies](#) (Správa o plnení Odporúčania 37 o koordinovanom prístupe zodpovedných orgánov)

www.coe.int

Rada Európy je najvýznamnejšou organizáciou na ochranu ľudských práv na európskom kontinente. Rada Európy má 46 členských štátov, vrátane všetkých členských štátov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach zameraný na ochranu ľudských práv a na podporu demokracie a právneho štátu. Európsky súd pre ľudské práva dohliada na dodržiavanie dohovoru v členských štátoch.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE